

בעזה ש"ת

סֵפֶר

אֶזְרָה הָאֶזְרָה

הַמִּכְבֵּת

כְּסֵפֶר הַקְּדוֹשׁ

לְקוּטֵי מוֹהַר"ן

עַל הַתּוֹרָה וּמוֹעֲדֵי הַשָּׁנָה

מֵרַבְּנֵי נַחֲמָן מְבַרְסֵלַב ז"ע"א

עִם לְקוּטֵי הַתּוֹרָה

פְּרָשַׁת רֵאָה

אֶזְרָה
הָאֶזְרָה

רבינו נחמן מברסלב
זי"ע"א

המכתבה

לְסֵפֶר הַקְּדוֹשׁ

לְקוּטֵי מוֹהַר"ן

עַל הַתּוֹרָה וּמוֹעֲדֵי הַשָּׁנָה

עִם לְקוּטֵי הַתּוֹפְלוֹת

ג' ליון 230

פְּרֻשֵׁת רֵאָה

שְׁנַת תשפ"ג ל"ב"ק

לזכר עולם יהודה צדיק

לע"נ הרה"צ חו"פ
רבי אשר יעקב
בהגה"ק רבי רפאל זצוק"ל
נלב"ע כ"ד תמוז תשמ"ט
תנצב"ה

לע"נ הרה"ג איש צדיק תמים
רבי אהרן גרשון מנחם
ב"ר אפרים שמואל זצ"ל
נלב"ע ח' אלול תשע"ח
תנצב"ה

לרפואת
מלכה בת ברכה אסתר
לרפואה שלימה בקרוב

האור האודות

רבינו נחמן מברסלב
זיע"א

לְחִיּוֹת

בְּאוֹר הַפְּרָשָׁה

עִם תּוֹרָה
דַּעֲתִיקָא סְתִימָא

דְּעֵרְתִּידָא
לְאֵתְגַלְיָא
לְעֵרְתִּיד־לְבָא

יו"ל בעו"ה ע"י

מכון אור האורות
רבינו נחמן מברסלב זיע"א

052.763.1800

B48148@gmail.com

פְּרַשְׁת רֵאָה

"וּשְׁמַחְתֶּם בְּכָל מְשַׁלַּח יְדְכֶם" (דְּבָרִים יב, ז)

ב.

(ח"א נד, ו)

לְהַכְנִיעַ הַפֶּחַ הַמְדַמָּה, הוּא עַל-יְדֵי
בְּחִינַת 'יָד', בְּחִינַת (הוֹשֵׁעַ יב, יא):
"בְּיַד הַנְּבִיאִים אֲדַמָּה". וְיָד' הֵינּוּ בְּחִינַת
'שְׂמִיחָה', בְּחִינַת (דְּבָרִים יב, ז): "וּשְׁמַחְתֶּם בְּכָל
מְשַׁלַּח יְדְכֶם".

וְזֶה בְּחִינַת 'כְּלִי-זֶמֶר' שֶׁמְנַגֵּנִין בְּיָד, שֶׁעַל-
יְדֵי-זֶה שׁוֹרֵה הַנְּבוּאָה עַל הַנְּבִיאִים,
כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (מְלָכִים-ב ג, טו): "קָחוּ לִי מְנַגֵּן"
וְכוּ' [וְהָיָה כְּנֶגֶן הַמְנַגֵּן וַתְּהִי עָלָיו יָד' ה'].

"כִּי לֹא בָאתֶם עַד עֵתָה אֶל הַמְּנוּחָה וְאֶל הַנַּחֲלָה"
(דְּבָרִים יב, ט)

"אֶל הַמְּנוּחָה" – זו שִׁילָה. (רש"י, זְבַחִים קיט.)

ג.

(ח"א ז, ז)

"יִבְחָר לָנוּ אֶת נַחֲלָתֵנוּ" (תְּהִלִּים מז, ה) – זֶה
בְּחִינַת 'מֹשֶׁה', בְּחִינַת נִקְדָּה הָעֲלִיוֹנָה
שֶׁל הָאֱלֹהִים, בְּחִינַת: "וּמִמֶּעַל לָרְקִיעַ דְּמוֹת
בְּסֵא" (יחזקאל א, כו), "וְכִסְאוֹ כְּשֶׁמֶשׁ" (תְּהִלִּים
פט, לז), "פָּנֵי מֹשֶׁה כְּפָנֵי חֹמָה".

כְּמֵאמֹר חַז"ל (זְבַחִים קיט.): "רַבִּי שְׁמַעוֹן
אוֹמֵר: 'נַחֲלָה' (דְּבָרִים יב, ט), זו
'שִׁילָה'". "שִׁילָה", דָּא 'מִשְׁה"ה" (זֶהר
בְּרֵאשִׁית כה: תְּקוּנַי-זֶהר לא:).

"רֵאָה אֲנֹכִי נֹתֵן לְפָנֵיכֶם הַיּוֹם בְּרָכָה וּקְלָלָה"
(דְּבָרִים יא, כו)

א.

(ח"א לו, ו)

זֶה הוּא כָּלֵל גְּדוּל: כִּי מֵאֲתוֹ לֹא תֵצֵא
הָרְעוֹת, כִּי-אִם 'אוֹר-פְּשׁוּט', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב
(אִיכָּה ג, לח): "מִפִּי עֲלִיּוֹן לֹא תֵצֵא הָרְעוֹת".

אֲךָ לְפִי בְּחִינַת כְּלִי הַמְּקַבֵּל הָאוֹר, כְּךָ
נִצְטִיר הָאוֹר בְּתוֹכוֹ וְכוּ'. כִּי 'אוֹר-
הַפְּשׁוּט' הֵבֵא מְלַעִיל, הוּא בְּחִינַת 'קִמְיָץ
וּסְתִים', אֲךָ לְפִי בְּחִינַת הַכְּלִי הַמְּקַבֵּלִים, הוּא
בְּחִינַת 'צִירִי', שֶׁנִּצְטִיר הָאוֹר לְפִי בְּחִינַת
הַכְּלִי. וְהַבְּרָכָה וְהַקְּלָלָה נֶעֱשֶׂה אֶצֶל הָאָדָם,
כְּפִי הַכְּלִי שִׁישׁ לוֹ.

וְזֶה שֶׁכְּתוּב (דְּבָרִים יא, כו): "רֵאָה אֲנֹכִי נֹתֵן
לְפָנֵיכֶם בְּרָכָה וּקְלָלָה" – "לְפָנֵיכֶם"
דִּיקָא.

כִּי 'מְלַפְנֵי הַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא', יוֹצֵא אוֹר-
פְּשׁוּט', הֵינּוּ: 'אוֹתִיּוֹת פְּשׁוּטִים' – כִּי
לְמַעַל הוּא בְּבְחִינַת 'קִמְיָץ', שֶׁ'קִמְיָץ וּסְתִים'.

אָבֵל "לְפָנֵיכֶם" לְמַטָּה – נִצְטִיר הָאוֹר לְפִי
בְּחִינַת הַכְּלִי, וּלְפִי הָאָדָם כֵּן נֶעֱשֶׂה
הַצְּרוּף: אִם הוּא 'אָדָם טוֹב', נֶעֱשֶׂה 'צְרוּף שֶׁל
בְּרָכָה'. וְאִם לֹאוֹ, לְהַפְּךָ.

וְזֶה: "לְפָנֵיכֶם בְּרָכָה וּקְלָלָה" דִּיקָא – כִּי
לְפָנֵי הַשָּׁם, עֲדִין אֵין צִיּוּר לְצְרוּף
הַזֶּה, אִם הוּא 'בְּרָכָה' אִם לֹאוֹ.

"וְזָבַחְתָּ וְכוּ' כַּאֲשֶׁר צִוִּיתֶךָ" (דְּבָרִים יב, כא)
- עֲנִינִי 'שְׁחִיטָה' -

למדנו שיש צווי בזביחה היאך ישחט, והן הלכות שחייטה שנאמרו למשה מסיני. (רש"י)

ד.

(ח"א לז, ו)

"הִזְהָרוּ בְּיַדְיָן כַּרְבֵי יְהוּדָה" (סנהדרין צו.)
 - **כִּי "ה'דָם" הוּא הַנֶּפֶשׁ"** (דְּבָרִים יב, כג)
שָׁבָא בְּגִלְגֹּל, וְצָרִיךְ הַשּׁוֹחֵט לִכְוֹן לְהַעֲלוֹת הַנֶּפֶשׁ שְׂבָדָם.

גם עקר 'הסרון הפרנסה' שנתמעט בהורות הללו, איננה אלא על-ידי השוחטים שאינם מהגנים וכו'.

וּבְשִׁבִיל־זֶה: ה'חליף' נקרא 'מאכלת', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (בראשית כב, י): **"וַיִּקַּח אֶת הַמֵּאֲכָלֶת"** - כִּי יֵשׁ שׁוֹחֵט הַגֹּן מֵאֲכִיל וּמִפְרֵנס לְיִשְׂרָאֵל, כִּי הוּא מִלְבִּישׁ אֶת הַנֶּפֶשׁ שְׂבָחִי, ב'מדבר' - הֵינוּ בְּדִבּוֹר הַבְּרָכָה שֶׁהוּא מְבַרֵךְ. וְהַדְּבָר 'הוּא בְּחִינַת שְׂכִינָה', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (פתח אלקהו): **"מַלְכוּת פֶּה"**. וכו'.

כִּי הַשְּׂכִינָה נִקְרָאת "חֶרֶב לֵה", וְהִיא בְּחִינַת 'דְּבָר', בְּחִינַת "חֶרֶב פִּיפִּיּוֹת" (תהלים קמט, ו), לְשׁוֹן 'פֶּה'.

וּכְשֶׁהַנֶּפֶשׁ בָּאָה בְּתוֹךְ חֶרֶב לֵה, בְּתוֹךְ הַדְּבָר, בְּבְחִינַת מִיִּין־נוֹקְבִין - אֲזִי הַשְּׂכִינָה מְזַדְּגָת.

וְזֶה: "חֶרֶב לֵה" מְלֵאָה דָם" (ישעיה לז, ו), מְנַפְּשׁוֹת הָעוֹלוֹת בָּהּ בְּבְחִינַת מִיִּין־נוֹקְבִין. וְעַל־יְדֵי הַזְּיוּג הִיא מְקַבֶּלֶת פְּרִנְסָה לְיִשְׂרָאֵל.

וּכְשֶׁהַשּׁוֹחֵט אֵינוֹ הַגֹּן, וְאֵינוֹ מַעֲלָה הַנֶּפֶשׁ בְּבְחִינַת מִיִּין־נוֹקְבִין,

וּכְשֶׁעוֹמֵד עִם הַחֲלִיף לְשַׁחֵט אֶת הַחִי, הוּא עוֹמֵד בְּרוֹצַח נַפְשׁוֹת, וְהַחֲלִיף שְׁלוֹ הוּא "חֶרֶב הַמְּדַבֵּר" (איכה ה, ט), וְאֵינוֹ 'חֶרֶב לְהַשֵּׁם', שֶׁהוּא 'חֶרֶב הַמְּדַבֵּר'.

וַיֵּשׁ צָעַר לְהַנְפֵּשׁ הַחִי, שְׂצוּעָקָת בְּקוֹל מוֹד (שיר־הַשִּׁירִים ה, ו): "נַפְשִׁי יִצְאָה", בְּשִׁיצָאת בְּשִׁבִיל לְהַכְנִים "בְּדְבָרוֹ" שֶׁל הַבְּרָכָה, בְּבְחִינַת מִיִּין־נוֹקְבִין. וּכְשִׁיצְאָתִי, "בְּקִשְׁתִּיו וְלֹא מִצְאָתִיו, קִרְאָתִיו וְלֹא עֲנִנִי" - כִּי אֵינוֹ שָׁם בְּשַׁעַת הַבְּרָכָה, וְחוֹשֵׁב מִחֲשֻׁבַּת פְּגוּל.

עַל־יְדֵי־זֶה (שם שם, ז): **"מִצְאָנִי הַשּׁוֹמְרִים הַסֹּבְבִים בְּעִיר, הַכּוֹנֵי פְּצְעוֹנִי, נִשְׂאוּ אֶת רִדְיֵי מַעֲלִי" - הֵינוּ: שֶׁהַמַּעֲלָה שֶׁהִיָּה לְהַנְפֵּשׁ בְּבְחִינַת חִי, גַּם זֶה לִקַּח מִמֶּנָּה, כִּי עֲכָשׁוּ אֵין לָהּ "מְנוּחַ לְכַף רַגְלָהּ"** (בראשית ח, ט).

אֲזִי לֹא לְהַשּׁוֹחֵט הַזֶּה, אֲזִי לְהַנְפֵּשׁ שֶׁהִרְגַּ אֶת הַנֶּפֶשׁ וּמָסַר אוֹתָהּ בְּכַף אוֹיְבֵיהָ, וְאֵין לְהַשְׂכִּינָה מִיִּין־נוֹקְבִין לְהַמְשִׁיךְ טָרַף לְבֵיתָהּ.

וְעַל־יְדֵי־זֶה (איכה ה, ט): **"בְּנַפְשֵׁנוּ נִבְיָא לְחַמְנוּ" בִּיגִיעָה וְטִרְחָא גְדוּלָה, "מִפְּנֵי חֶרֶב הַמְּדַבֵּר"**.

וְזֶה שְׂאֵמְרוּ חַז"ל (פְּסָחִים קיח.): "קִשְׁיִן מְזוֹנוֹתָיו שֶׁל אָדָם כְּקָרִיעַת יַם־סוּף" - כִּי "יַם־סוּף נִקְרַע לְשָׁנִים־עֶשֶׂר קָרְעִים" (פְּרִקֵי־דְרַבִּי־אֱלִיעֶזֶר פמ"ב; תְּקוּנֵי־זֶהר נח:), כְּנִגְדַּ שְׁתֵּי־עֶשְׂרֵה בְּדִיקוֹת הַסִּפִּין - שֶׁעַל יְדֵיהֶם קָשִׁים מְזוֹנוֹתָיו שֶׁל אָדָם וְכוּ'.

וְזֶה שְׂאֵמְרוּ חַז"ל (בְּרָכוֹת נה, חֲגִיגָה כז:): "שְׁלַחַן דּוֹמָה לְמִזְבֵּחַ" - כִּי "שְׁעוֹר פְּגִימוֹת הַחֲלִיף, כְּשְׁעוֹר פְּגִימוֹת הַמִּזְבֵּחַ" (חלין יז:).

גם "על השחיטה", גימטריא תל"ז.
 ו"בזעת אפיה ת'אכל ל'חם" (בראשית ג, ט), ראשי-תבות גימטריא תל"ז, עם הד' תבות - לרמז: חסרון הפרנסה על-ידי שוחטים שאינם מהגנים.

וזה פרוש (תהלים קיא, ה): "טרף נתן ליראיו" - כי 'טרף' יש לו שני משמעות, לשון 'טרפה' (זהר משפטים קכא:), ולשון 'מזון' - לרמז: כשישראל שומרים עצמם מטרפה, על-ידי-זה יש להם פרנסה.

וזה פרוש (שבת קד-): "מנצפך צופים אמרו". "מנצפך" - הוא בחינת 'זרידין', בחינת 'רי"ו די"ן'. ו"צופים" - אלו 'נביאים', שיניקתם מבחינת 'פרבים', בחינת 'תינוקות', בחינת 'הבל שאין בו חטא', בחינת 'אורא דארץ-ישראל', ששם מקבלין 'רוח-הקדש' (זהר לך-לה פה.).

ואלו ה"צופים" - הינו: אלו שהם בבחינת "הבל שאין בו חטא" - הם נהירין ב'זרידין', 'רי"ו די"ן', ב'מנצפך', ומעלין את הנפש בבחינת 'מזון-נוקבין', וממשיכין שפע וכו'.

וכשמתיקים את ה'מנצפך', ועושים מ'מנצפך' 'אד-נני', כי מ'רי"ו' נעשה צורת א', ונעשה 'אד-נני', ו'אד-נני' הוא דבור, הוא השכינה, כמו שכתוב (תהלים נא, יז): "אד-נני שפתי תפתח". ומהבל הזה, הינו 'אד-נני', יוצא השפע, ונתחלק לכל-אחד לפי בחינתו וכו'.

וזה שאמרו חז"ל (סנהדרין קד:): "אכלי עמי אכלו לחם אד-נני לא קראו" - רב אמר: אלו הדינים, ושמואל אמר: אלו מלמדי תינוקות".

מר אמר חדא, ומר אמר חדא ולא פליגי - "רב אמר: אלו הדינין" - הינו: 'רי"ו די"ן' - שאינם מעלין את הנפש בבחינת מזון-נוקבין, שאין עושין מ'רי"ו די"ן', אד-נני, רמז לשוחטים שאינם מהגנים, שמקלקלים ה'דינים', הינו: 'רי"ו די"ן', מנצפך, ה'דמים', שהם הנפשות, הם 'חמש אותיות', כנגד 'חמשה דמים', כידוע. רמז לחמש בחינות שיש לנפש (ברכות י.).

"ושמואל אמר: אלו מלמדי תינוקות" - שמקלקלין את ההבל שאין בו חטא - כשדבורו והבלו של השוחט אינו בבחינת "הבל שאין בו חטא", בחינת 'אורא דארץ-ישראל' - על-ידי-זה: "אכלי עמי", הפרנסה נתמעט.

כי כשיש להשוחט בחינת "הבל שאין בו חטא", בחינת "חרב להשם", בחינת 'צדקה דארץ-ישראל', בחינת 'נפש', בחינת 'תורה' - גם הנפש שעולה מה'חי' לה'מדבר' שלו, נתעלה בבחינות מעלות אלו הנזכר.

ה.

(ח"אנה, ו)

'שחיטה' - זהו בחינת 'בטול אמונת כסילים', בבחינת (הושע ה, ב): "ושחטה שטים העמיקו".

"כי הדם הוא הנפש" (דברים יב, כג)

ו.

(ח"אלז, ו)

"הדם הוא הנפש" (דברים יב, כג) שבא בגלגול. וצריך ה'שוחט' לכונן:

‘לְהַעֲלוֹת הַנֶּפֶשׁ שְׁבָדִים’. כִּי ה’ שׁוֹחֵט הַגּוֹן’
- מְלַבֵּשׁ הַנֶּפֶשׁ שְׁבָחִי, בְּמִדְבַּר - בְּדַבּוּר
הַבְּרָכָה שֶׁמְבָרֵךְ.

כִּי הַשְׂכִּינָה נִקְרָאת “חֶרֶב לֵה”. וְהִיא
בְּחִינַת ‘דְּבִוּר’, בְּחִינַת (תְּהִלִּים קמט, ו):
“חֶרֶב פִּיפִיּוֹת”, לְשׁוֹן ‘פֶּה’. וְכִשְׁהַנֶּפֶשׁ בָּאָה
בְּתוֹךְ “חֶרֶב לֵה”, בְּתוֹךְ הַדְּבִוּר, בְּבְחִינַת
‘מִיִּין-נוֹקְבִין’ - אֲזִי הַשְׂכִּינָה מְזַדְדָּוֶת.

וְזֶה (יִשְׁעִיָּה לד, ו): “חֶרֶב לֵה’ מְלֹאָה דָם” -
מִנְפָּשׁוֹת הָעוֹלוֹת בָּהּ בְּבְחִינַת ‘מִיִּין-
נוֹקְבִין’.

2.

(ח"א נא)

‘עֲכִירַת-הַדָּמִים’ הוּא עַל-יְדֵי הַשְּׁקָר.
כִּי אִי אֶפְשָׁר לְדַבֵּר
שְׁקָר, עַד שִׁיעֵכֶר אֶת ‘דָּמִיו’. וְ‘אֶמֶת’ אִי-
אֶפְשָׁר לְדַבֵּר, כִּי-אִם כְּשֶׁמְזַכֵּךְ מִקֶּדֶם אֶת
הַדָּמִים’.

כִּי עֵקֶר הַדְּבִוּר הוּא הַנֶּפֶשׁ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב
(שִׁירַת-הַשִּׁירִים ה, ו): “נִפְשִׁי יִצְאָה בְּדַבְּרוֹ”.
וְהַנֶּפֶשׁ הוּא הַדָּם - כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (דְּבָרִים יב,
כג): “כִּי הַדָּם הוּא הַנֶּפֶשׁ”.

ת.

(ח"א עה)

צְרִיכִין לְדַבֵּר רַק דְּבִוּרִים קְדוּשִׁים,
בְּדַבְּרֵי תוֹרָה וּתְפִלָּה, “וְלֹא
בְּדְבָרִים אַחֲרִים” (יוֹמָא יט: על: “וּדְבַרְתָּ בָּם”. דְּבָרִים
1, ז) - כִּדִּי לְהַעֲלוֹת הַנִּיצוּצוֹת, לְתַקֵּן כָּל
הָעוֹלָמוֹת.

כִּי עֵקֶר הַבְּרִיאָה - הִיְתָה עַל-יְדֵי הַדְּבִוּר,
כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים לג, ו): “בְּדַבְּרֵי ה’
שָׁמַיִם נִעֲשׂוּ”. וְעַל-יְדֵי הַשְּׁבִירָה - נִפְּלוּ

‘נִיצוּצוֹת’ בְּכָל הַדְּבָרִים, בְּמֵאֵכֶל וּבְמִשְׁתֵּה
וּבְמִלְבוּשׁ, וּבְכָל הַתַּעֲנוּגִים שֶׁבְּעוֹלָם.

כִּי הַתַּעֲנוּג שִׁישׁ בְּהַדְּבָר שְׂאוּכָל וְשׁוֹתָה
וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה, הוּא מֵהַנִּיצוּצוֹת שֶׁנִּפְּלוּ
לְשָׁם.

וְהַנִּיצוּצוֹת - הֵם ‘אוֹתִיּוֹת’. וְקֶדֶם
שֶׁמוֹצִיאֵם אֶל הַדְּבִוּר - הֵם
בְּבְחִינַת ‘דָּם’, שֶׁהוּא בְּחִינַת ‘נֶפֶשׁ’, כְּמוֹ
שֶׁכְּתוּב (וַיִּקְרָא יז, יד): “כִּי נֶפֶשׁ כָּל בָּשָׂר דָּמוֹ
בְּנִפְשׁוֹ הוּא”.

וְכִשְׁמוֹצִיאֵם עַל-יְדֵי הַדְּבִוּר - זֶהוּ
בְּחִינַת (שִׁירַת-הַשִּׁירִים ה, ו):
“נִפְשִׁי יִצְאָה בְּדַבְּרוֹ”. וְאֲזִי מַעֲלָה
הַנִּיצוּצוֹת, וּמְחַבְּרֵם יַחַד, וְעוֹשֶׂה שְׁלוֹם
בֵּינֵיהֶם.

“וְלֹא תֹאכַל הַנֶּפֶשׁ עִם הַבָּשָׂר” (דְּבָרִים יב, כג)

“אֲזַהֲרָה לְאַבֵּר מִן הַחַי” (רש"י)

ט.

(ח"ב פג)

כְּשֶׁהַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא רוֹצֵה לְטַעַם
מִמְצוֹת-עֲשֵׂה
שֶׁל אִישׁ יִשְׂרָאֵלִי שֶׁהוּא צָדִיק, אֲזִי הִיא
בְּחִינַת ‘אֶבֶר מִן הַחַי’ שֶׁהוּא אֲסוּר בְּאֲכִילָה,
וְצָרִיךְ שְׁחִיטָה לְהַתִּירָהּ.

עַל-כֵּן צָרִיךְ שִׁבּוּא עָלָיו ‘בוֹשָׁה’, שֶׁהִיא
‘שְׁפִיכוֹת-דָּמִים’, בְּחִינַת ‘שְׁחִיטָה’,
שֶׁהִיא מְטַהֶרֶת הַ‘אֶבֶר מִן הַחַי’.

וְאֲזִי יוּכַל הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ לְטַעַם מֵהַמְצוֹת-
עֲשֵׂה שְׁלוֹ, בֵּין מְצוֹת-עֲשֵׂה אַחַת, בֵּין
מְצוֹת רַבּוֹת. כִּי הַמְצוֹת נִקְרָאִים

מטעמים, כמו שכתוב (בראשית כז, ד):
 "ועשה לי מטעמים כאשר אהבתי",
 "מפקודין דעשה" (תקוני־זהר נא:).

וכשנשפך דמו על־ידי הבושה - אזי
 צריך לשמר שלא יינקו ממנו
 החיצונים הידועים, שרוצים לינק מזה הדם
 הנשפך. על־כך צריך 'פסוי' - שהשכינה
 מכסה דמהון של ישראל שנשפך ב'אהבה'
 הזאת, בחינת: "כאשר אהבתי". וזה בחינת
 "פסוי דם" (ויקרא יז, יג).

וזה (ברכות יב:): "העובר עברה ומתבייש בה,
 מוחלין לו" וכו'. כי "על כל פשעים
 תכסה אהבה" (משלי י, יב). כי על־ידי
 ה'בושה', נשפך דמו. ואז השכינה מכסה
 דמו באהבה, בבחינת "פסוי דם". ועל־ידי
 'פסוי' הזאת, נתכסה כל פשעיו ממילא.

ובענין שפיכות־דמים של ישראל - יש
 דברים עליונים ונסתרים הרבה -
 בין 'שפיכות־דמים' על־ידי 'בושה', בין שאר
 'שפיכות־דמים' ממש וכו' (עי' בפנים).

"כי דבר סרה על ה' אלמיקנם" (דברים יג, ו)

י

(ח"א כ, ח-ט"ו)

לפעמים הקדשה כל־כך מעטת, עד
 שהמלאכים הנבראים מחדושי־
 התורה הם מעוטי פח, שאין פח בידם לענש
 את הרשעים "מוצאי דבת הארץ" (במדבר יד,
 לו) - בחרבא וקטלא. ואין להם פח אלא
 להכניע את הרשעים בלבד ולהביא "מךך
 בלבבם" (ויקרא כו, לו), אבל לא לענש אותם
 בחרבא להעביר אותם.

ולפעמים גם להכניע אותם בלבד אין פח
 למלאכים האלו, מחמת מעוט
 הקדשה, ואין להם אלא הפח הזה, לעורר
 פח האמות על הרשעים.

ולפעמים גם זה הפח אין להם - לא
 לענש; ולא לענש בדיניהם;
 ולא להביא "מךך בלבבם" - אלא להשתיק
 אותם בלבד, שלא ל"דבר סרה" (לשון הפתוח
 דברים יג, ו) בפנינו, כדי שלא יפנסו דבריהם
 באזני המון־עם.

ולפעמים גם זה הפח אין להם - הפל לפי
 מעוט הקדשה'.

"ונתן לך רחמים ורחמך והרבך" (דברים יג, יח)

תניא: רבן גמליאל ברבי אומר: "ונתן לך רחמים
 ורחמך והרבך" - כל המרחם על הבריות,
 מרחמין עליו מן־השמים; וכל שאינו מרחם על
 הבריות, אין מרחמין עליו מן־השמים. (שבת קנא:)

יא

(ח"א יד, ט"א)

על־ידי תפלה בשלמות, נמשך 'שלום'
 הכללי. ועל־ידי־זה, כל הבריות
 מרחמין אחד על חברו, ויש שלום ביניהם,
 וכאשר יהיה לעתיד־לבוא, כמו שכתוב
 (ישעיה יא, ו): "וגר זאב עם כבש".

ועל־ידי־זה השם־יתברך מרחם על כלם
 בבחינת (תהלים קמה, ג):
 "ורחמיו על כל מעשיו", וכמאמר חז"ל (שבת
 קנא:): "כל המרחם על הבריות, מרחמין
 עליו מן השמים", כמו שכתוב (דברים יג, יח):
 "ונתן לך רחמים ורחמך".

שֵׁשׁ לָךְ מִבְּחִינֹת 'שֶׁבֶת'. וְכִיּוֹן שִׁיחִיָּה לָךְ
רַחֲמִים, בּוֹדֵאֵי יִרְחֲמוּ עָלֶיךָ מִן־הַשָּׁמַיִם,
כַּנ"ל.

"בָּנִים אַתֶּם לֵה' אֱלֹהֵיכֶם" (דְּבָרִים יד, א)

יג.

(ח"ב ה, טו)

יֵשׁ בְּחִינַת 'בֵּן', שְׂמֵחַפֵּשׁ בְּגִזְיָא דְּמַלְכָּא
כְּמוֹ 'בֵּן' (זֶהר בְּהר קיא:). וְיֵשׁ בְּחִינַת
עֶבֶד, שְׂאִין לוֹ רַק לַעֲשׂוֹת עֲבוּדָתוֹ שֶׁנִּתְּנוּ
לוֹ, וְאִסוּר לוֹ לְשָׂאֵל שׁוּם טַעַם וְחֻקִּירָה עַל
עֲבוּדָתוֹ - כִּי הוּא מְחַיֵּב רַק לַעֲשׂוֹת אֶת שְׁלוֹ,
דְּהִינּוּ עֲבוּדָתוֹ שֶׁנִּתְּנוּ לוֹ לַעֲשׂוֹת.

אָבֵל יֵשׁ 'בֵּן' שְׂאוּהֵב כָּל־כָּךְ אֶת אָבִיו - עַד
שְׂמֵחַמַת הָאֲהָבָה, הוּא עוֹשֶׂה 'מַעֲשֵׂה
עֶבֶד', מַה שֶׁעֶבֶד פְּשׁוּט' צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת,
וְהוֹלֵךְ וְקוֹפֵץ בְּתוֹךְ קִשְׁרֵי הַמְּלַחְמָה,
וּמְגַלְגֵּל עֲצָמוֹ בְּכָל מִינֵי רֶפֶשׁ וְטִיט לַעֲשׂוֹת
נַחַת־רוּחַ לְאָבִיו, מַה שְׂאֵפְלוֹ עֶבֶד פְּשׁוּט לֹא
הָיָה עוֹשֶׂה.

וְאִזִּי כְּשֶׁאָבִיו רוֹאֶה אֲהָבָתוֹ הַחֲזָקָה כָּל־
כָּךְ, עַד שֶׁמְשַׁלֵּיךְ עֲצָמוֹ לַעֲבֹדוֹת
גְּמוּר בְּשִׁבִיל אֲהָבָתוֹ - אִזִּי הוּא מְגַלְגֵּל לוֹ גַּם
מַה שְׂאִין נְמֹסֵר אֶפְלוֹ לְבָן.

כִּי אֶפְלוֹ ה'בֵּן' שְׂמֵחַפֵּשׁ בְּגִזְיָא דְּמַלְכָּא -
יֵשׁ מְקוֹמוֹת שְׂאִסוּר לְכַנֵּס לְשֵׁם - הִינּוּ
הַשְּׂגוֹת שְׂאִינּוּ מְשִׁיג אֹתָם.

אָבֵל עַל־יְדֵי שְׂמֵסֶלֶק כָּל חֻקְמָתוֹ וּמְשַׁלֵּיךְ
עֲצָמוֹ לַעֲבֹדוֹת כַּנ"ל - עַל־יְדֵי־זֶה
אָבִיו מְרַחֵם עָלָיו, וּמְגַלְגֵּל לוֹ מַה שְׂאִינּוּ נְמֹסֵר
אֶפְלוֹ לְבָן.

יב.

(ח"א קיט)

"הִנְכַנְס לְבַקֵּר אֶת הַחוּלָה בְּשֶׁבֶת, אוֹמֵר:
'יְכוּלָה הִיא שְׂתַרְחֵם'" (שְׁבֶת יב).

כִּי כְּשֶׁאָדָם צָרִיךְ לְרַחֲמִים' - הַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ
שׁוֹלֵחַ לוֹ רַחֲמָנוּת, שֶׁהוּא יִרְחֵם עַל
אֹחֵר. וְעַל־יְדֵי־זֶה מְרַחֲמִין עָלָיו, כְּמוֹ
שְׂאִמְרוּ רַז"ל (שְׁבֶת קנא:): "כָּל הַמְּרַחֵם עַל
הַבְּרִיּוֹת, מְרַחֲמִין עָלָיו", וְכְמוֹ שְׂפַתְיֹב (דְּבָרִים
יג, יח): "וְנָתַן לָךְ רַחֲמִים וְרַחֲמֶיךָ".

וּמִדַּת ה'רַחֲמָנוּת' תְּלוּי ב'דַּעַת'. מִי שֵׁשׁ
לוֹ יְדַעַה, יֵשׁ לוֹ רַחֲמָנוּת. כִּי 'פַּעַם'
שֶׁהִיא 'הַפֶּה' הַרַחֲמָנוּת, הוּא מְחַמַּת 'פְּסִילוֹת',
כְּמוֹ שְׂפַתְיֹב (קִהְלֵת ז, ט): "פַּעַם בְּחִיק כְּפִסִּילִים
יְנוּחַ".

וְעַל־כֵּן אָמְרוּ רַז"ל (בְּרֻכּוֹת לג, סְנַחְדְּרִין צב.):
"כָּל מִי שְׂאִין בּוֹ יְדַעַה, אִסוּר
לְרַחֵם עָלָיו" - כִּי אִם אִין בּוֹ יְדַעַה, אִין בּוֹ
'רַחֲמָנוּת' - כִּי "כָּל הַמְּרַחֵם מְרַחֲמִין עָלָיו"
- אָבֵל אִם אִין בּוֹ רַחֲמָנוּת, אִסוּר לְרַחֵם
עָלָיו.

נִמְצָא: זֶה הַחוּלָה שֶׁצָּרִיךְ לְרַחֲמִים,
צָרִיךְ שִׁיחִיָּה לוֹ רַחֲמִים' עַל
אֹחֵרִים, וְזֶה תְּלוּי ב'דַּעַת' כַּנ"ל. וְ'שֶׁבֶת' הוּא
בְּחִינַת 'דַּעַת', כִּי כָּל 'יְמוּת־הַחַל' כְּתִיב
(בַּמִּדְבָּר יא, ח): "שָׁטוּ הָעַם וְלָקְטוּ", "בְּשִׁטּוֹתָא"
(זֶהר בְּשַׁלַּח סג.) - אָבֵל בְּשֶׁבֶת נִמְשָׁךְ הַדַּעַת
לְכָל־אֶחָד.

וְזֶה שְׂאוֹמְרִין הַמְּבַקְרִים לְהַחוּלָה: "יְכוּלָה
הִיא שְׂתַרְחֵם" - הִינּוּ: שֶׁה'שֶׁבֶת'
שֶׁהוּא בְּחִינַת 'דַּעַת', "יְכוּלָה שְׂתַרְחֵם",
לְשׁוֹן נֹכַח'.

הִינּוּ: "שְׂתַרְחֵם אֶתָּה", "שִׁיחִיָּה לָךְ
רַחֲמִים עַל אֹחֵרִים", עַל־יְדֵי ה'דַּעַת'

על-פי-כן עליו לעשות את שלו כנ"ל,
ואחר-כך יעזרו השם-יתברך וישלח לו
מחשבות של התקרבות.

היגו: שנתגלה לו בחינת "צדיק ורע לו,
רשע וטוב לו", מה שגם משה בחייו
לא השיג, היגו בחינת: "צדיק ורע לו, רשע
וטוב לו" (ברכות ז).

יד.

(שיחות-ה'ר"ן ז)

טוב מאד מי שיכול לשפך שיחו לפני
השם-יתברך ברחמים ותחנונים, כבן
המתחטא לפני אביו. כי הלא השם-יתברך
כבר קראנו 'בנים', כמו שכתוב (דברים יד, א):
"בנים אתם לה' אלקיכם".

על-כן טוב מאד לפרש שיחתו וצערו
לפניו יתברך, כבן שקובל לפני
אביו בתנועות של חן ורחמים (שקורין
פיעשטשן).

ואף אם נדמה להאדם, שלפי מעשיו אינו
כבן לפניו יתברך, עם-כל-זה הלא
השם-יתברך קראנו 'בנים' כנ"ל, כי "בין כך
ובין כך קרויים לה' בנים" (קדושין לו.). ואם
עתה הוא מגרש אותי חס-ושלום מבחינת
'בן' - "הטוב בעיניו יעשה" (דברי-הימים א יט,
יג), עלי לעשות את שלי, לעשות עצמי
כ'בן'.

ומה טוב פשיכול לעורר לבו בתחנונים,
עד שיבכה ויזריד דמעות כבן לפני
אביו.

כמו-כן לענין כל המחשבות הבאים על
האדם לבלבלו, אחר-כך עוזרו
השם-יתברך ושולח לו מחשבה אחרת של
התקרבות.

כגון לענין הנ"ל: שלפעמים ידמה
להאדם במחשבתו שאינו ראוי
להיות כבן לפניו יתברך וכיוצא בזה - אף

טו.

(ח"א כא, ט - נאמרה בשבת-נחמו שנת תקס"ד)

אנחנו נקראים (דברים ג, ו; יד, ב): "עם סגלה"
- כמו 'סגלה' שעושין לרפואה,
אף-על-פי שאין הטבע מחייב שיהיה זה
לרפואה, אף-על-פי-כן מסגל לרפואה, וזה
למעלה-מהטבע שאין השכל-האנושי מבין.

כמו-כן לקח אותנו השם-יתברך לעם
סגלתו, אף-על-פי שאין השכל
האנושי מבין, איך לקח עם מתוך עמים -
כמו: "בשעת קריעת ים-סוף שקטרג מדת-
הדין: הללו עובדי עכו"ם וכו'" (זהר תרומה קע:),
אף-על-פי-כן לקח אותנו ל"עם קדוש" (שם).

נמצא: שזה כמו 'סגלה', למעלה-
מהטבע, למעלה משכל-אנושי,
וזה בחינת 'מקיפין'.

ומי שזכה לאלו ה'מקיפין', להוליד אותם
ולחכמים אותם בפנים, נמצא שזכה
להבין את ה'סגלה'.

בכך כל אחד ואחד לפי בחינתו יש לו
פנימי ומקיף, וכל מה שחננו השם
להבין ולחדש איזה דבר ולהכניס המקיף
לפנים - בודאי הישר מחייב לגלות הסגלה
ל"עם סגלה", ולהיטיב מטובו לאחרים.

"כי עם קדוש אתה לה' אלקיך, ובך בחר ה'
להיות לו לעם סגלה" (דברים יד, ב)

טז.

(ח"א לה, א)

'חֲכָמָה' היא שֶׁרֶשׁ כָּל הַדְּבָרִים, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (תְּהִלִּים קד, כד): "כָּלֶם בְּחֲכָמָה עָשִׂיתָ". לָכֵן צָרִיךְ כָּל אֶחָד לְשַׁמֵּר אֶת שִׁבְלוֹ, מ'שִׁבְלֵי־חֵיצוֹנִיּוֹת'.

יִשְׂרָאֵל הֵם "עַם קְדוֹשׁ" (דְּבָרִים ז, ו; יד, ב"כא; כו, יט), וְכָל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, יֵשׁ לוֹ "חֶלֶק אֱלוֹק מִמַּעַל" (איוב לא, ב), שֶׁהוּא בְּחִינַת 'חֲכָמָה', כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב: "כָּלֶם בְּחֲכָמָה עָשִׂיתָ".

וְעַל־שֵׁם־זֶה נִקְרָאִים 'רֵאשִׁית', כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (יִרְמְיָה ב, ג): "קִדְשׁ יִשְׂרָאֵל לַה' רֵאשִׁית" וְכוּ'.

וּבְשִׂאָדָם מְכַנִּים בְּתוֹךְ 'שִׁבְלוֹ הַקִּדְשׁ', מ'חֲשֵׁבוֹת־חֵיצוֹנִיּוֹת', הֵם 'חֲכָמוֹת חֵיצוֹנִיּוֹת' - אֲזִי נִתְמַעַט 'קִדְשֵׁת שִׁבְלוֹ', כְּפִי תְּפִיסַת הַמָּקוֹם שֶׁל 'חֲכָמָה־חֵיצוֹנִיּוֹת', 'שִׁבְל־חֵיצוֹנִי', בְּתוֹךְ 'שִׁבְל־הַקִּדְשׁ'. וּמְחַסֵּר 'מָקוֹם הַקִּדְשָׁה'. וְעַל־זֶה ה'שִׁבְל', מִתְּלַקְטִים וּמִתְחַבְּרִים כָּל הַמְּדוּת רְעוֹת וּמְגַנְנוֹת.

יז.

(ח"א קא)

בְּכָל אָדָם וְאָדָם בְּעֶצְמוֹ יֵשׁ בְּחִינַת 'אֲנִפִּיךְ־נְהִירִיךְ', שֶׁהֵם בְּחִינַת קִדְשֵׁת יִשְׂרָאֵל "עַם קְדוֹשׁ" (דְּבָרִים ז, ו; יד, ב"כא; כו, יט), הִרְחֻקִים בְּשִׂרְשָׁם מִכָּל הַמְּדוּת וְהַתְּאֻזוֹת. וַיֵּשׁ בוֹ 'אַחִיזַת הַשְּׁבָעִים עֶפְו"ם', שֶׁהֵם בְּחִינַת 'אֲנִפִּיךְ־חֲשׂוּכִיךְ', שֶׁהֵם בְּחִינַת ה'תְּאֻזוֹת וּמְדוּת רְעוֹת', שֶׁכָּלֶם הֵם מְבַחֲינַת ה'שְׁבָעִים עֶפְו"ם', שֶׁהֵם 'אֲנִפִּיךְ־חֲשׂוּכִיךְ'. וְאִי־אֶפְשָׁר לוֹ לְצַאת מִזֶּה - בִּי־אֵם עַל־יְדֵי ה'תְּוֹרָה', שֶׁהִיא בְּחִינַת

'אֲנִפִּיךְ־נְהִירִיךְ', שֶׁהִיא הַהֶפֶךְ מִכָּל הַתְּאֻזוֹת וְהַמְּדוּת שֶׁהֵם בְּחִינַת 'אֲנִפִּיךְ־חֲשׂוּכִיךְ', שֶׁמִּשָּׁם נִמְשָׁכִין כָּל הָעֲבֻרוֹת חֲסִי־שָׁלוֹם.

יח.

(ח"ב ז, ג-יא - עַל־פִּי 'קִצּוֹר לְקוֹטֵי־מוֹהַר"ך')

עֵקֶר ה'רְחֻמְנוֹת' הוּא: כְּשִׂיִּשְׂרָאֵל "עַם קְדוֹשׁ" (דְּבָרִים ז, ו; יד, ב"כא; כו, יט), נִזְכָּרִין חֲסִי־שָׁלוֹם בְּעוֹזְנוֹת רְחֻמְנָא־לְצֻלָּן. כִּי זֶהוּ ה'רְחֻמְנוֹת' הַגָּדוֹל מִכָּל מִינֵי רְחֻמְנוֹת'.

כִּי כָּל הַיְסוּדִים הַקָּשִׁים שֶׁבְּעוֹלָם - אֵינָם נִחְשָׁבִים כָּלֵל, כְּנֶגֶד הַמְּשָׁאֵי הַכְּבֵד שֶׁל עוֹזְנוֹת חֲסִי־שָׁלוֹם.

כִּי יִשְׂרָאֵל "עַם קְדוֹשׁ" - לְפִי גִדְל קִדְשָׁתָם מְשֻׁרָשָׁם, וְגִדְל רִוְחָנִיּוֹתָם וְדַקוּתָם, אֵינָם יְכוּלִים לְשֵׂא עֲלֵיהֶם כָּלֵל, ה'מְשָׁאֵי הַכְּבֵד שֶׁל עוֹזְנוֹת', אֲפֹלוּ יוֹם אֶחָד.

וְה'פְּנֵה־יְגֵה־הָאֶמֶת' - הוּא 'רְחֻמְן' מְאֹד, וּמְרַחֵם עַל יִשְׂרָאֵל "עַם קְדוֹשׁ" לְהוֹצִיאָם מֵעוֹזְנוֹת.

יט.

(ח"א קכג)

יִשְׂרָאֵל בְּעַת 'קִבְלַת־הַתְּוֹרָה', הָיוּ לָהֶם 'חֲכָמוֹת גְּדוֹלוֹת' - כִּי אֲזִי הָיוּ עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת־הַזָּרָה שְׂבִימֵיהֶם וְכוּ'.

וְלִזְלִי שֶׁהָיוּ מְשֻׁלְבִין מֵעֶצְמָן ה'חֲכָמוֹת', לֹא הָיוּ מְקַבְּלִים ה'תְּוֹרָה', כִּי הָיוּ יְכוּלִים לְכַפֵּר בְּכָל חֲסִי־שָׁלוֹם, וְלֹא הָיָה מוֹעִיל לָהֶם כָּל הָאוֹתוֹת וְהַמוֹפְתִים הַנּוֹרָאִים.

אֲךָ יִשְׂרָאֵל "עַם קְדוֹשׁ" (דְּבָרִים ז, ו; יד, ב"כא; כו, יט), רָאוּ ה'אֶמֶת', וְהִשְׁלִיכוּ ה'חֲכָמוֹת', "וְהָאֲמִינוּ בָהּ" וּבְמִשָּׁה עֲבָדוֹ" (שְׁמוֹת יד, לא), וְעַל־יְדֵי־זֶה קִבְּלוּ הַתְּוֹרָה.

נ.
(ח"ב עח)

ישראל "עם קדוש" (דברים ז, ו; יד, ב"א; כו, יט), באים לפעמים במקומות שהיו רחוקים מאד מאד מ'קדשת-ישראל'. כגון: במקום שהיה מתחלה של עכו"ם, וגם עכשו הוא ברשות מי שהוא רחוק מאד מ'קדשת-ישראל, וישראל באים לשם, וכובשים המקום ומקדשין אותו, שיהיה מקום ישראלי, שזהו גם-כן בחינת 'ארץ-ישראל'.

"לא תאכלו כל נבלה" (דברים יד, כא)

נא

(ח"א יב, א-בסוף)

לָבֶן - הוא תלמיד-חכם שד יהודי, שתורתו להתיהר ולקנטר, ותלמיד-חכם כזה, **נבלה טובה הימנו** (ויקרא י"ב, א. טו; עין מהגות-כהנח).

בְּשִׁלּוֹמֵי דִין איזה הלכה שחדשו התנאים - על-ידי-זה נתדבק רוח התנא עם רוח הלומד, ודומה כאלו נושק את-עצמו עם התנא.

אָבֵל תלמיד-חכם שד יהודי בשלומד גמרא או פסק-דין - עליו כתוב (משלי כז, ו): "נערתות נשיקות שונא".

כי התנא אינו יכול לסבל רוחו של תלמיד-חכם שד יהודאי, ובורח ממנו - כי מי יכול לסבל לנשק את-עצמו עם נבלה, כל-שכן ש"נבלה טובה הימנו".

"עשור תעשור את כל תבואת זרעך" (דברים יד, כב)
- ענין מעשור כספים -

"את כל" - לרבות רבית ופרקמטיא, וכל דבר שמרויח בו. (תוספות' תענית ט. בשם ה'ספרי')
"את כל" - אפילו ממונה. (פסיקתא רבתי פכ"ה)

נב.

(ח"א רכא)

על-ידי שנותנין מעשור, נצול משונאים - כי השם-יתברך מכסה אותו בידו ומצילו, כי "האלקים יבקש הנרדף" (קהלת ג, טו), "ואפלו צדיק רודף את הרשע" (ויקרא י"ב, כז, ה).

וזו בחינת (ישעיה נא, טז): "ובצל ידי בסיתיד" - שהשם-יתברך מכסה' עליו בצל ידו ומצילו.

וכשהנרדף צדיק, שהוא סמוך להשם-יתברך - אזי הוא יתברך מצילו בידו, כי הוא סמוך להשם-יתברך.

אבל בששהנרדף רשע - נמצא שהוא רחוק מהשם-יתברך, ואף-על-פי-כן השם-יתברך מצילו, כי "האלקים יבקש" וכו' - אזי כבביכול מגדיל ידו ומושיטה ומחפה עליו, אף שהוא רחוק מהשם-יתברך.

ועל-ידי מעשור - נעשה בחינת "יד הגדולה" (שמות יד, לא). כי "יד הגדולה" הוא בחינת הסתפקות, כמו שכתוב (במדבר יא, כב): "הצאן ובקר ישחט להם ומצא להם, אם את כל דגני הים וכו' ומצא להם", ותרגם אונקלוס: "היספק להון", והשיבו השם-יתברך (שם יא, כג): "היד ה' תקצר", נמצא: שפחינת "יד הגדולה" היא יכולה להספיקם.

ועל-ידי מעשור, הוא בבחינת הסתפקות' - כי "אין אדם מת

וַחֲצִי תֵּאוֹתוֹ בְּיָדוֹ" (קהלת רבה ג, יג), כִּי "יֵשׁ לוֹ מָנָה מִבְּקֶשׁ מְאֹתִים" וְכוּ' (שם), וְכָל מָה שֵׁיִשׁ לוֹ אֵין מִסְפִּיק לוֹ.

אָבֵל בְּמַעֲשָׂר בְּתֵיב (מלאכי ג, י): "הִבִּיאוּ אֶת כָּל הַמַּעֲשָׂר אֶל בֵּית הָאוֹזֵר, וּבַחֲנוּנֵי נָא בְּזֹאת וְכוּ', עַד בְּלִי דִי", וְדַרְשׁוּ רַז"ל (שפת לב:): "עַד שֵׁיבְלוּ שְׂפֹתֵיכֶם מִלֹּמֶר דִּי".

נִמְצָא: שְׁעַל־יְדֵי מַעֲשָׂר - נַעֲשֶׂה בַּחֲנִינָת הַסְּתַפְקוֹת, שֶׁהוּא בַּחֲנִינָת "יָד הַגְּדוֹלָה". וְעַל־יְדֵי־זֶה הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ מוֹשִׁיט יָדוֹ וּמְכַסֶּה עָלָיו וְנִצּוֹל מִשׁוֹנְאִים.

נג.

(ספורי מעשיות, מעשה יג מטבעה בעטלערס, יום הששי, הפעטלער הששי בלא ידים)

בְּיוֹם הַשְּׁשִׁי הָיוּ גַם־כֵּן שְׂמַחִים. וְהָיוּ מִתְגַּעְגְּעִים: אֵיךְ לֹקַחִין בְּכָאן אֶת אוֹתוֹ שֶׁהָיָה בְּלֹא יָדִים!?

וְהִנֵּה הוּא בָּא וְאָמַר הִנְנִי וְכוּ'! אַתֶּם סְבוּרִים שְׂאֵנִי בַּעַל־מוֹם בְּיָדִי, אֵין אֲנִי בַּעַל־מוֹם כָּלֵל עַל יָדִי, רַק בְּאַמַּת יֵשׁ לִי כַּח בְּיָדִי, רַק שְׂאִין אֲנִי מִשְׁתַּמֵּשׁ עִם הַכַּח שְׁבִידֵי בְּזֶה הָעוֹלָם. כִּי אֲנִי צָרִיד אֶת הַכַּח לְעִנְיָן אַחֵר. וְיֵשׁ לִי הַסְּכָמָה עַל־זֶה מִן הַמְּבַצֵּר שֶׁל מַיִם וְכוּ'.

כִּי פַעַם־אַחַת יִשְׁבְּנוּ יַחַד אֵיזָה אֲנָשִׁים. וְהָיָה כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִתְפָּאֵר בַּכַּח שְׁבִידֵיו וְכוּ'.

אֶחָד הָיָה מִתְפָּאֵר שֵׁיִשׁ לוֹ כַּח כְּזֶה בְּיָדָיו: שְׂאֵצֵל מִי שֶׁהוּא לֹקַח וּמְקַבֵּל מִמֶּנּוּ, הוּא נוֹתֵן לוֹ וְכוּ', וּמִמִּילָא הוּא 'בַּעַל צְדָקָה'. וְשְׂאֵלְתִי אוֹתוֹ: "אֵיזָה צְדָקָה אַתָּה נוֹתֵן?" כִּי יֵשׁ 'עֲשָׂרָה מֵינֵי צְדָקָה'. הַשִּׁיב: "שֶׁהוּא נוֹתֵן מַעֲשָׂר!"

אָמַרְתִּי לוֹ: אִם־כֵּן אֵין אַתָּה יֹכֹל לְרַפְּאוֹת אֶת הַבֵּת־מִלְכָּה' - כִּי אֵין אַתָּה יֹכֹל לְכַנֵּס כִּי אִם בְּחֻמָּה אַחַת, בְּמִקּוֹם שֶׁהִיא יוֹשֶׁבֶת שָׁם, וְעַל־כֵּן אֵינְךָ יֹכֹל לְבֹא לְמִקּוֹמָהּ וְכוּ'. כִּי מִי שְׂאִין בְּיָדוֹ כָּל הָעֲשָׂרָה מֵינֵי צְדָקוֹת, אֵינּוּ יֹכֹל לְכַנֵּס לְתוֹךְ כָּל הָעֲשָׂרָה הַחֻמּוֹת, כִּי יִטְבַּע שָׁם בְּמַיִם.

וְהַמֶּלֶךְ וְחִילוֹ רָדְפוּ אַחֲרֶיהָ וְנִטְבְּעוּ בְּמַיִם וְכוּ'. וְאֲנִי יֹכֹל לְכַנֵּס לְתוֹךְ כָּל הָעֲשָׂרָה הַחֻמּוֹת, וְאֲנִי יֹכֹל לְחַזֵּר וּלְמַשֵּׁךְ מִן הַבֵּת־מִלְכָּה, כָּל הָעֲשָׂרָה מֵינֵי הַצִּיִּים וְכוּ', וְאֲנִי יֹכֹל לְרַפְּאוֹת אוֹתָהּ עַל־יְדֵי כָּל הָעֲשָׂרָה מֵינֵי נְגִינָה, וְעַל כֵּן אֲנִי רוֹפֵא אוֹתָהּ. נִמְצָא: שֵׁיִשׁ לִי כַּח כְּזֶה בְּיָדִי. וְעַתָּה אֲנִי נוֹתֵן לָכֶם זֹאת בְּמִתְנָה. וְנַעֲשֶׂה שָׁם שְׂמֵחָה גְּדוֹלָה וְחֻדוּהָ רַבָּה מְאֹד.

נד.

(חיי מוהר"ן תצא)

כְּשָׂבָא מְלַעֲמַבְעֵרְג, צְוָה עָלֵינוּ: "שְׂלֵא לְהַתְעַנּוֹת כָּלֵל" (התעניתים שצנה מקדם). וְצְוָה עָלַי: "לְהִיזֹת נִזְהָר בְּאֵלּוֹ הַחֻדְשִׁים (שֶׁל הַתְּעַנִּיתִים), לְקַיֵּם מְצֻוֹת מַעֲשָׂר, וְלִהְיוֹתֵךְ לְהַתְאֲמִץ בְּכָל עֵז בְּמִצְוָה זוֹ בְּכָל מָה דְאַפְשָׁר".

גַּם אַחֵר שֶׁפָּטַר אוֹתִי מִהַתְעַנִּיתִים, דְּבִרְתִּי עִמּוֹ מַעֲנִין מְצֻוָה הַנִּל, וְאָמַר לִי: "שְׂאֵנִי צָרִיד גַּם עַתָּה לְזַהֵר בְּזֶה בְּכָל עֵז, וְאַפְלוּ בְּכָל הַשָּׁנָה כְּלָה, רַק בְּאֵלּוֹ הַחֻדְשִׁים הַנִּל יוֹתֵר וְיוֹתֵר".

נה.

(ספר המדות, עניני מעשר)

[א] מִי שֶׁנוֹתֵן מַעֲשָׂר מִן מְעוֹתָיו, בְּנִי וְנִצּוֹלִים מִהַחֲלֵי הַנִּקְרָא 'סְמָקָא' (בגנים נז).

[ב] על־ידי 'מעשר', נתבטלים 'הרהורי זנות' (הרהורים ח"ב י; צדקה ח"ב יא).

[ג] התורה, והמעשר, והשבת - הם נותנים חיים גשמיים גם־כן (למוד ח"ב ב; צדקה ח"ב ב; שבת ח"ב א).

[ד] ה'מעשר' מסגל ל'עשירות', דוקא ב'ארץ־ישראל' (ממון לג).

[ה] בעוון תרומות ומעשרות - השמים נעצרים, והיקר הנה [צדקה נז].

[ו] גדול כח ה'מעשר', שמהפך הקללה לברכה (צדקה ח"ב י).

"למען יברכה ה' אלהיך בכל מעשה ידך אשר תעשה" (דברים יד, כט)
"ויברכה ה' אלקיך בכל אשר תעשה" (דברים טו, יח)

"ויברכה ה' אלהיך" (דברים טו, יח) - יכול בטל? - תלמוד לומר (שם): "בכל אשר תעשה". (ספרי ראה ע)

תנא דבי אליהו: פעם אחת הייתי עובר ממקום למקום, מצאני אדם אחד שי"ט בו מקרא ואין בו משנה. ואמר לי: רבי! אני רוצה לומר לפניך דבר אחד, ומתגרא אני ש"מא תקפיד עלי. אמרתי לו: בני, אם אתה שואלני בדברי־תורה, מפני מה אקפיד אני עליך.

ואמר לי: רבי! מפני מה נאמר (תהלים קלו, כה): "נתן לחם לכל בשר", ונאמר (שם קמו, ט): "נותן לבהמה לחמה, לבני ערב אשר יקראו", ואדם אין מכין הוא לו?!

אמרתי לו: בני! בדרך־ארץ שאדם עושה בידו, וכי אין הקדוש־ברוך־הוא מברך את מעשיו ידיו? יכול יהא יושב ובטל מן המלאכה או מן המשא־ומתן? תלמוד לומר (דברים יד, כט): "למען יברכה ה' אלהיך בכל מעשה ידך אשר תעשה".

ואמר לי: רבי! תשובה זו שהשבתי, היא שטה הראשונה שאמרתי לך, והיא מסקלת בעיני. אמרתי לו: בני! יש כח לאבי שבשמים שיתן בי חכמה ובינה ודעה והשכל, ואשיבה עוד על מה ששאלתני.

צא ולמד: מן השוטה שעובר בשוק, כיון שנטל ממנו חכמה ובינה דעה והשכל, וכי יכול לפרנס את־עצמו אפלו שעה אחת? - כך כל בני־אדם, כשתנטל ממנו דעה, הרי הן חטובין כבהמה ותיך ועוף ושאָר בריות שברא הקדוש־ברוך־הוא בעולמו.

מעיד אני עלי שמים וארץ: שיושב הקדוש־ברוך־הוא ומחלק בידו מזונותיו לכל באי עולם ולכל מעשה ידיו שברא, מאדם עד בהמה, מרמש ועד עוף השמים, והפתוב הוא אומר (ישעיה לג, ו): "יראת ה' היא אוצרו".

(תנא דבי אליהו רבה פי"ד; מדרש תהלים קלו)

נו.

(לקוטי־הלכות, חול־המועד ד, ז)

אין צריכין רק 'עסק מעט' בשביל פרנסה, כמו שאמרו רז"ל (אבות פ"ד פ"י): "הוי ממעט בעסק ועסק בתורה", ולא לבלות ולמרר כל ימיו על־זה, "ומאומה לא ישא בעמלו" (קהלת ב, ב).

פי באמת: עקר הפרנסה על־ידי 'בטחון' לבד, רק צריכין איזה עסק 'כל שהוא', כמו שאמרו רז"ל (ספרי ראה ע; תנא דבי אליהו רבה פי"ד; מדרש תהלים קלו): "יכול יהא יושב ובטל? תלמוד לומר: 'ויברכה בכל אשר תעשה'".

נמצא: שצריכין רק לעשות איזה עסק מעט, שלא יהא יושב ובטל לגמרי, והשם־יתברך יברכו על־ידי־זה.

כמו שכתוב (דברים טו, יח): "ויברכה בכל אשר תעשה" - "בכל אשר תעשה" דיקא. הינו: בכל מה שיעשה איזה עסק 'כל שהוא' - יברכו השם ויצליחו ויפרנסהו, כפי מה שהוא צריך לטובתו הנצחית, שזה העקר.

וגם זה העסק מעט - הוא רק למי שאינו רוצה שתהיה "תורתו אפנותו" (ברכות טז: שבת יא.), אבל מי שנפשו חשקה בתורה,

וְצַנּוֹר' לְקַבֵּל הַהִשְׁפָּעָה בְּנ"ל. וְכָל מָה שִׁיעֵשָׂה - יוֹצֵא בָּזָה.

וְזֶהוּ: "וּבִרְכֹתֶיךָ בְּכָל אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה" - הֵינּוּ: בְּכָל מָה שֶׁתַּעֲשֶׂה, יִהְיֶה מָה שִׁיְהִיָּה, אֲפֹלוּ 'דָּבָר קָל וְקֹטָן' - "וּבִרְכֶךָ ה'".

בְּאֲשֶׁר נִרְאָה בְּחוּשׁ בָּרַב בְּנִי-אָדָם: שֶׁפָּמָה פְּעָמִים שֶׁהֵם רָצִים וְרוֹדְפִים מְאֹד אַחַר הַפְּרִנְסָה בְּמָה זְמָנִים, וְאֵין עוֹלָה בְּיָדָם שׁוֹם רוּחַ, וּמְאוּמָה לֹא יִשְׁאוּ בְּעַמְלָם. וְאַחֲרֵי-כֵן הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ מֵרַחֵם עֲלֵיהֶם וּמְזַמֵּין לָהֶם פְּרִנְסָה, וְלִפְעָמִים אֲפֹלוּ עֲשִׂירוֹת גְּדוֹל, בְּסִבָּה קְלָה מְאֹד, שֶׁהוּא כְּמַעַט בְּלִי שׁוֹם דְּרָךְ-הַטָּבַע.

וְכָל הָעוֹלָם מְלֵא מִמַּעֲשֵׂי־טוֹב בְּאֵלֶּה, שֶׁהֵם שְׂכִיחִים מְאֹד בְּעוֹלָם, כְּמַעַט בְּכָל אֶחָד וְאֶחָד שֶׁעוֹסֵק בְּמִשְׁאֵל-וּמִתָּן.

וְאִם הָיָה לוֹ שְׂכָל, וְהָיָה סוֹמֵךְ עֲצָמוֹ בְּתַחֲלָה עַל הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ, וְלֹא הָיָה דוֹאֵג כְּלָל - לֹא הָיָה צָרִיךְ כְּלָל לִיְגִיעוֹת הָאֵלוּ שֶׁהֵיוּ לוֹ בְּחִנָּם, וּכְשֶׁהָיָה מְגִיעַ הַזְּמַן - הָיָה מְזַמֵּין לוֹ הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ הַפְּרִנְסָה 'בְּסִבָּה קְלָה', בְּנ"ל.

בח.

(לְקוּטִי-הַלְכוּת, שְׁלוּחֵין ה, כז)

וְאֲפֹלוּ כְּשֶׁמְזַכְרִין אוֹתוֹ בְּהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ וּבְתַכְלִיתוֹ הַנִּצְחִי, הוּא אוֹמֵר: הֲלֹא כְּתִיב (דְּבָרִים טו, יח): "וּבִרְכֶךָ בְּכָל אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה", שֶׁדָּרְשׁוּ חַז"ל (סְפָרִי רָאָה ע; תְּנַא דְּבִי אֱלֹהֵינוּ רַבָּה פ"ד; מְדָרְשׁ תַּחֲלִים קלז): "שֶׁלֹּא יִהְיֶה יוֹשֵׁב בְּטִל" וְכו' - וְאֵינוּ מְשִׂים אֶל לְבוֹ לְבָלִי לְהַטְעוֹת אֶת-עַצְמוֹ.

כִּי בּוֹדָאי הָאֵמֶת הוּא שְׂצָרִיכִין אֵיזָה עֵסֶק, אֲבָל חֲלִילָה לְהַפְּךָ הַדָּבָר לְעֵשׂוֹת מִהַסְּבָה שֶׁל הָעֵסֶק עֶקֶר, וְלִרְדֹּף אַחֲרֵי הַמִּשְׁאֵל-וּמִתָּן בִּיְגִיעוֹת וּטְלָטוּלִים וְסַפְנוֹת בְּגוּף וּנְפֶשׁ בְּאֵלֶּה, וּמִתּוֹרָה וּתְפִלָּה עוֹשֶׂה טָפֵל.

וְרוֹצֵה רַק לְעֵסֶק בְּתוֹרָה וְלֹא לְעֵשׂוֹת שׁוֹם עֵסֶק, בּוֹדָאי אֲשֶׁרִי לוֹ! וַיַּעֲזְרוּ הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ שֶׁתְּהִיָּה "מְלֹאכְתּוֹ וּפְרִנְסָתוֹ נַעֲשִׂית עַל-יַדִּי אַחֲרַיִם" (בְּרֻכּוֹת לה:).

כז.

(לְקוּטִי-הַלְכוּת, רַבִּית ג, א)

אִם הָיָה לוֹ שְׂכָל אִמְתִּי, וְהָיָה מְאֵמִין בְּהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ שֶׁהַכֹּל מְמַנּוֹ יִתְבָּרֵךְ, רַק שְׂצָרִיכִין לְהַמְתִּין עַד שִׁיבּוֹא זְמַנּוֹ וְעֵתוֹ - לֹא הָיָה רֵץ אַחֲרֵי פְּרִנְסָתוֹ כְּלִכְפֹּךְ, כִּי הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ יִתֵּן לוֹ פְּרִנְסָתוֹ בְּעֵתוֹ 'בְּסִבָּה קְלָה'.

כִּי הַהֲכָרָה שִׁיעֵשָׂה הָאָדָם אֵיזָה 'עֲבָדָא קְלָה' בְּשִׁבִיל פְּרִנְסָה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (סְפָרִי רָאָה ע; תְּנַא דְּבִי אֱלֹהֵינוּ רַבָּה פ"ד; מְדָרְשׁ תַּחֲלִים קלו - עַל דְּבָרִים טו, יח): "וּבִרְכֹתֶיךָ בְּכָל אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה" (דְּבָרִים טו, יח).

כִּי אֵי-אֲפָשֶׁר לְהַמְשִׁיךְ בָּזָה הָעוֹלָם, כִּי-אִם עַל-יַדִּי 'כְּלִים', וְעַל-פֶּן מְכָרְחִין לְעֵשׂוֹת אֵיזָה 'עֵסֶק וּמִשְׁאֵל-וּמִתָּן', כִּי עַל-יַדִּי-יִזָּה עוֹשִׂין 'כְּלִים וְצַנּוֹרוֹת' לְקַבֵּל הַשְּׁפַע.

אֲבָל בְּאֵמֶת: אֵין הָעֵסֶק עֶקֶר כְּלָל, רַק עֶקֶר הַפְּרִנְסָה מִהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ בְּהַשְׁגָּחָתוֹ לְבַד, כִּי "אֵין הָאָדָם יוֹדֵעַ בְּמָה מִשְׁתַּכְּר" (פְּסָחִים נד:).

וְעַל-פֶּן אֲסוּר לְהָאָדָם לְדַחֵק אֶת הַשְּׁעָה, וְלִרְדֹּף אַחֲרֵי פְּרִנְסָה בִּיְגִיעוֹת גְּדוֹלוֹת, כְּאֵלוּ חֲסִי-וְשִׁלּוּם הַפְּרִנְסָה תְּלוּיָה בָּזָה לְבַד - כִּי אֲדַרְבָּא, עַל-יַדִּי-יִזָּה נִתְמַעַט פְּרִנְסָתוֹ, כִּי "כָּל הַדּוּחַק אֶת הַשְּׁעָה הַשְּׁעָה דּוּחַקְתּוֹ" (בְּרֻכּוֹת סד:).

כִּי אֵין צָרִיךְ לְעֵשׂוֹת מִשְׁאֵל וּמִתָּן וְעֵסֶק, רַק לְצֵאת יַדִּי מִצּוֹת עֲשִׂית "מִשְׁאֵל-וּמִתָּן בְּאֵמוּנָה" (שְׁבַת לא), כְּדִי לְעֵשׂוֹת אֵיזָה 'כְּלִי

ועל-ידי-יזה נמשכין כל ההשפעות וכל העשירות ופרנסת ישראל.

וגם מי שאינו זוכה לזה לחדש בעצמו - אף-על-פי-כן, גם על-ידי שעוסק בדברי חדושי תורתם הקדושה, הוא גם-כן ממשיך רוחניות אלקות לתוך צמצומים, על-ידי שלומד בפיו ומכניס לתוך דבורים, התגלות תורתם הנפלאה, שהיא כלה 'התגלות-אלקות'.

"יזה דבר השמטה, שמוט כל בעל משה ידו"
(דברים טו, ב) - ענין 'שמטת כספים'

ל

(ח"א ו, ו)

"דשמיטן גדפיהו" [נוצותיהם היו שמוטות] (בבא-בבא עג:). פירש רש"י: 'נוצות'. זה בחינת 'מחלקת ובזיונות', כמו שכתוב (דברים כה, יא): **"כי ינצו אנשים"**. הינו: שאין משגיחין על מחלקת ובזיונות שמבזין אותן, 'ושומעים הרפתן ואינם משיבים' (שבת פח:).

יזה לשון 'דשמיטן', כמו שכתוב (דברים טו, ב - בשמטת כספים: "יזה דבר השמטה) שמוט כל בעל משה ידו" - הינו: שלא יתבע עלבוננו.

"פתח תפתח את ידך" (דברים טו, ח-יא) - עניני מצות 'צדקה' -

לא

(ח"ב ד, א-ב)

התחלת הצדקה, היא קשה וכבדה מאד. כי כל העבודות וכל התשובות,

עד שהרבה משליכים עסק התורה לגמרי, אף-על-פי שבנעוריהם היו לומדים מפלגים וכו', עד שכמעט שוכחים גם את התפלה וכו', בפרט בדורות הללו, השם-יתברך ירחם.

נט

(לקוטי-הלכות, הפקר ונגסי-הגר ד, ג)

מי שאינו עוסק בתורה פראוי - הוא מכרח שיעשה איזה עסק בשביל פרנסה, כמו שאמרו רז"ל (ספרי ראה ע; תנא דבי אליהו רבה פי"ד; מדרש תהלים קלו): **"יכול, אפלו יושב בטל? תלמוד-לומר** (דברים טו, יח): **'וברכה ה' וכו' בכל אשר תעשה'."**

כי צריך לעשות איזה 'עסק משא-ומתן' או 'מלאכה' שהם בחינת 'צמצומים', כדי שימשיך רוחניות אלקות לתוך ה'צמצומים', שעל-ידי-יזה עקר המשכת ה'פרנסה'.

כי כל המלאכות והעסקים הם בחינת 'מלאכת-המשכן', שהם בחינת 'מלאכת מעשה-בראשית', כמו שמבאר בסימן ד' בלקוטי-תניינא.

אבל מי שעוסק בתורה ועובד את השם-יתברך - אין צריך לעשות שום עבדא ועסק בשביל פרנסה, כי "מלאכתו נעשית על-ידי אחרים", כמו שאמרו רז"ל (ברכות לה:).

כי עקר בחינת 'המשכת רוחניות אלקות לתוך הצמצומים', הוא על-ידי ה'תורה', ועקר על-ידי 'צדיקי-אמת' שזוכין לחדש 'חדושי-דאורייתא אמתיים', שהם בחינת 'התגלות אלקותו יתברך'. וכשמשיכין התורה למטה - ממשיכין אותה בכמה לבושין וצמצומים, כדי שתוכל להתמשך למטה בזה העולם העשית.

כל מה שרוצין לעשות איזה עבדא בעבודת-
השם, כמה קלין של אוי ואבוי, וכמה
גניחות, וכמה כפילות, וכמה הטיות, הינו
תנועות משנות שעושין יראי-השם
בעבודתם, צריכין לעשות קדם שעושין
איזה עבדא.

ועקר ב'התחלה', שאז קשה מאד - כי
"כל ההתחלות קשות" (מכילתא יתרו).
וגם לאחר ההתחלה, אינו בא בנקל עבודת-
השם, וצריכין כמה יגיעות וכמה תנועות
קדם שזוכין לעשות איזה עבדא שיהיה לה
הדור. אך ה'התחלה' קשה מאד וכו'. בחינת
היולדת קדם ההולדה וכו'.

ו'צדקה' היא תמיד 'התחלה', בבחינת
(דברים טו, ח"א): "פתח תפתח" -
שאפלו פשיש 'פתח' ו'התחלה' - ה'צדקה'
פותחת יותר ויותר, ומרחבת הפתח יותר.

כי כל דבר מעבודת-השם, כשרוצין לכנס
באותו הדרך ואותו העבודה, צריכין
לפתח שם פתח, שבהתחלה צריכין לשבר
ולפתח פתח מחדש. וסגלת פח הצדקה -
להרחיב ולפתח הפתח יותר ויותר.

שכשעושין איזהו פתח באיזה עבודה
ונותנין צדקה, אזי הצדקה
פותחת ומרחבת הפתח יותר ויותר, כי
'צדקה' היא ה'התחלה' של כל ההתחלות,
כי היא פותחת ומרחבת כל הפתחים.

וגם בצדקה עצמה כשמתחילין לתן
צדקה, יש התחלה - כי צריכין לשבר
האכזריות להפכו לרחמנות, וזהו עקר
עבודת הצדקה.

כי מי שהוא רחמן בטבעו ונותן צדקה
מחמת רחמנות שבטבעו, אין זה
עבודה, כי יש גם כמה חיות שהם רחמנים

בטבעם, רק עקר העבודה לשבר האכזריות
להפכו לרחמנות.

וזה בחינת (מלכים א יז, ד): "ואת הערבים
צויתי לכלכלך" - פי ה'עורב' הוא
בטבעו 'אכזרי', ונתהפך ל'רחמנות' לכלכל
את 'אליהו'. כמוכן צריכין ב'צדקה' פנ"ל.

ועל-כן 'התחלת הצדקה' קשה וכבדה
מאד, כי היא בחינת 'התחלה' של
כל ההתחלות, פנ"ל.

לב.

(ח"ב ד, יב)

'צדקה' - היא רפואה. בבחינת (מלאכי ג,
כ): "צדקה מרפא בכנפיה". כי
'צדקה' היא בחינת 'פתיחת פי המפה',
בבחינת (דברים טו, ח"א): "פתח תפתח".

לג.

(שבחי-הר"ן ח"א יג)

בתחלה בימי ילדותו היה נוהג: שהיה
לוקח איזה 'גדולים' (מטבעות
גדולים), והחליפם על 'טפלים' (מטבעות קטנים).
ונכנס לבית-הפנסת בהצנע דרך חלון
וכיוצא, ולקח עמו הספר 'שערי-ציון', ואמר
ה'לשם-יחוד' של עשית מצוה, ולקח 'טפל'
אחד, והשליכה לתוך ה'מתן-בסתר'.

ואחר-כך חזר ועשה עצמו כאלו הוא
מסיח דעתו מזה, ואחר-כך חזר
ואמר 'לשם-יחוד' הפ"ל, וחזר והשליך
פרוטה אחת לתוך ה'מתן-בסתר'.

וחזר והסיח דעתו, וחזר ואמר ה'לשם-יחוד'
הפ"ל, והשליך עוד פרוטה אחת.

וכן חזר ועשה כמה פעמים - עד שהשליך
כל הפרוטות לתוך ה'מתן-בסתר', ועל
כל פרוטה ופרוטה אמר ה'לשם-יחוד' הפ"ל.

וְכֹנְנָתוֹ הָיָה: כְּדֵי שֶׁיַּעֲשֶׂה מְצוּוֹת רַבּוֹת, כִּי עֲבוֹדָתוֹ הָיָה בְּפִשְׁטוּת גָּמוּר, בְּלִי שׁוּם חֲכָמוֹת כְּלָל.

לד.

(חֲיֵי-מוֹהַר"ן יז)

אֲפֹלוֹ 'קוֹל קִשְׁקוּשׁ הַמְטַבְּעוֹת' שֶׁל 'נְתִינַת הַצְּדָקָה' - הֵם גַּם-כֵּן בְּחִינַת 'עֲזוֹת-דְּקֻדְשָׁה'.

לה.

(סֵפֶר-הַמִּדּוֹת, עֲנִינֵי 'צְדָקָה')

[א] תִּקּוּן לִפְהָ, שִׁיתֵן צְדָקָה [אַמַּת יב; אָמוּנָה נט].

[ב] מִי שֶׁנִּזְנַתוֹן צְדָקָה, שֶׁכָּרוּ שִׁיזָכָה לְאַמַּת [אַמַּת טז; אָמוּנָה סב].

[ג] מִי שֶׁרְחוּק מֵאַמַּת, רְחוּק מֵצְדָקָה [אַמַּת כג].

[ד] אָמוּנָה, חָשׁוּב בְּצְדָקָה [אָמוּנָה יח; צְדָקָה מב].

[שִׁיחֻז-הַר"ן לד: אָמוּנָה, חָשׁוּב בְּצְדָקָה. כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (בְּרֵאשִׁית טו, ו): "וְהָאָמֶן בָּהּ, וַיַּחֲשֹׁבָה לֹא צְדָקָה". וְעַל-יָדֵי זֶה זֹכָה לְבָנִים, 'אָמוּנָה' בְּגִימַטְרִיָּה 'בָּנִים' (עֵינֵי לְהַלֵּךְ אוֹת הַיָּדוֹת קה)].

[ה] אָמוּנָה בָּא עַל-יָדֵי צְדָקָה [אָמוּנָה ל; צְדָקָה כט].

[ו] אֵין יְרוּשָׁלַיִם נִפְדִית, אֲפֹלָא בְּצְדָקָה [אָמוּנָה מג].

[ז] כָּל הַרְוֵדָה צְדָקָה - זֹכָה לְבָנִים בְּעַלֵי עֶשֶׂר, בְּעַלֵי חֲכָמָה, בְּעַלֵי אַגְדָּה [בָּנִים כא; צְדָקָה יט].

[ח] כְּשֵׁאִישׁ וְאִשָּׁה רוֹחֲצִים יָדֵיהֶם וְנוֹתְנִים צְדָקָה קֶדֶם הַתְּשֻׁמִישׁ - בְּזֶה הֵם מְסִירִים אֶת רוּחֵהֶם מֵהַיָּלָדִים שֶׁהֵם מוֹלִידִים [בָּנִים פג].

[ט] עַל-יָדֵי צְדָקָה, זֹכָה לְבָנִים [בָּנִים ח"ב כב; צְדָקָה ח"ב טו].

[י] עַל-יָדֵי צְדָקָה לְשֵׁם-שָׁמַיִם, תְּבֵא לְמִדַּת בּוֹשָׁה [בוֹשָׁה יג; צְדָקָה מג].

[יא] כְּשֶׁמְבִישִׁין אוֹתָהּ, תִּתֵּן צְדָקָה [בוֹשָׁה כב].

[יב] עַל-יָדֵי צְדָקָה, תִּזְכָּה לְמִדַּת בּוֹשָׁה [בוֹשָׁה כג].

[יג] סִגְלָה לְבִטּוֹל גְּאוּהָ, לִתֵּן צְדָקָה [גְּאוּהָ ו].

[יד] 'עֲנִי שֶׁהוּא שֶׁפִּלְרוּחַ, אֶהְ-עַל-פִּי שְׂאִינוֹ נוֹתֵן צְדָקָה - הוּא טוֹב מֵעֲשִׂיר בְּעַל-גְּאוּהָ, אֶהְ-עַל-פִּי שֶׁנוֹתֵן צְדָקָה [גְּאוּהָ לא].

[טו] מִי שֶׁקּוֹפֵץ יָדוֹ מֵצְדָקָה, גְּזֻלָּנִים בָּאִים עָלָיו [גְּנֻבָה-וּגְזֻלָּה ז].

[טז] כְּשֶׁתֵּלֵךְ בַּדֶּרֶךְ, תִּתֵּן קֶדֶם לְצְדָקָה [דֶּרֶךְ ח].

[יז] בְּשָׁעָה שֶׁמְשַׁגְּרִין עַל הָאָדָם אֶת הַיְסוּרִין - מִשְׁבִּיעִין עֲלֵיהֶם" שֶׁלֹּא יֵלְכוּ אֲפֹלָא בְּיוֹם פְּלוּנִי, וְלֹא יֵצְאוּ אֲפֹלָא בְּיוֹם פְּלוּנִי, וּבְשָׁעָה פְּלוּנִית, וְעַל-יָדֵי סֵם פְּלוּנִי. אֲבָל "תְּשׁוּבָה תִּפְלָה וְצְדָקָה", מְבַטְּלִין הַשְּׁבוּעָה [הַמְתַּקֵּת-דִּין א].

[יח] כְּשֵׁיִשׁ לְאָדָם צָעַר, יִתֵּן צְדָקָה, וְהַצְּדָקָה הַזֵּה כְּמוֹ שֶׁנִּזְנַתוֹן שְׂכָר לְדוּן, וְעַל-יָדֵי-זֶה הַדֵּינִים נִמְתְּקִים, כִּי הַנּוֹטֵל שְׂכָר לְדוּן-דֵּינָיו בְּטָלִים [הַמְתַּקֵּת-דִּין ד].

[יט] אַרְבַּעַה דְּבָרִים מְקַרְעִין גְּזַר-דֵּינֵינוּ שֶׁל אָדָם: צְדָקָה, צְעָקָה, שְׁנוּי-הַשֵּׁם, שְׁנוּי-מַעֲשֶׂה [הַמְתַּקֵּת-דִּין ט].

[כ] עַל-יָדֵי צְדָקָה, מְהַפֵּךְ הַמְשַׁפֵּט וְהַדִּין לְמִדַּת חֶסֶד [הַמְתַּקֵּת-דִּין לא].

- [כא] **על־ידי צדקה שנותנין לאדם־הגון,**
תזכה להמשיך חסד גם לא־הבד
 [המתקת־דין לה].
- [כב] **הצדקה ממתיק הדין** [המתקת־דין פ].
- [כג] **'המתקת־הדינים', הוא על־ידי**
הגורל כמו 'לעזאזל' [המתקת־דין צד].
- [כד] **פרוש דבר זה, שמעתי מפיו הקדוש בשעת**
פתיבתי לפניו: שיקח שני מטבעות ויפיל עליהם גורל,
 "גורל אחד לה, וגורל אחד לעזאזל" (ויקרא טז ח).
 והמטבע שעלה עליה הגורל לה, יתן אותה לצדקה.
 והשניה שעלה עליה הגורל לעזאזל, ישליך אותה לאבוד.
 ועל־ידי־זה נמתק הדינים].
- [כה] **על־ידי צדקה, ממתיק הדין של**
לעתיד־לבוא, הינו: יום־הדין
 שְׁלֵעֲתִיד־לְבוֹא [המתקת־דין ח"ב ה; צדקה ח"ב ו].
- [כו] **גם על־ידי צדקה** [הרהורים סא].
- [כז] **על־ידי הצדקה, מתנשא** [התנשאות
 ה].
- [כח] **סגלה להריון - שתשא אצלה עץ**
קטן מנג שעל קבר הצדיק, או מגנט,
ולתן צדקה [הריון ב].
- [כט] **מי שהוא שכחן, יתן צדקה** [זכירה
 יא].
- [ל] **על־ידי צדקה, זוכה לחן** [חן א].
- [לא] **'מחדש־אורייתא', צריכים ללמוד**
קדם החדוש 'פוסקים', וגם אחר־כך.
וה'למוד־פוסקים' הוא ה'שמירה של
החדושין, שלא יגע בהן זר. גם כשרוצה
 לעשות צדקה, צריך לעשות פן כמו
 בחדושין [חדושין־דאורייתא ח"ב ז; צדקה ח"ב ח].
- [לב] **החדושין־דאורייתא והצדקה, כל**
אחד מעורר את חברו [חדושין־דאורייתא
 ח"ב ח].
- [לג] **על־ידי צדקה, תזכה שלא תצטרך**
לישועת אדם [ישועה יג].
- [לד] **על־ידי צדקה, נתבטל הפעם**
 [פעם לט].
- [לה] **על־ידי צדקה לשמה, תזכה לתורה**
לשמה [למוד עח].
- [לו] **על־ידי צדקה בספה קלה - הוא**
מכניע את אויביו, והקדוש־ברוך־
הוא מצילו מסבות גדולות של אויביו [מריבה
 ח"ב ו; צדקה ח"ב ג].
- [לז] **אין הגשמים נעצרון, אלא על פוסקי**
צדקה ברבים ואינם נותנים [ממון ל].
- [לח] **כשרואה אדם שמזונותיו מצמצמין,**
יעשה מהם צדקה [ממון נט].
- [לט] **על־ידי צדקה, זוכין לפרנסה** [ממון
 פו].
- [מ] **על־ידי צדקה, יהיה לך הרחבה**
 [ממון צ].
- [מא] **העוסק בתורה ובצדקה, זוכה**
לעשירות [ממון צב].
- [מב] **סגלה למפלת נפלים, שתשא אצלה**
מגנט; גם תשא אצלה חתיכת עץ
מקבר הצדיק; גם יתן צדקה [מפלת ב].
- [מג] **אשה שהיא מרבה בדמים - היא**
דברנית; ואל תתייפה בעיני בני־
אדם; גם תרחץ את־עצמה במי מעינות; גם
אל תיגע את־עצמה הרבה; גם בעלה יזהר
בנטילת־ידיים; גם אל תכעס; גם אחר
הטבילה תתן צדקה; גם בעלה ילמד מסכת
נדה, ואחר־כך יאמר שיר של יום; גם תרחץ
את־עצמו בדברים העולים מתוך המצודה
מן הנזהר; גם תשתה חלב עז; גם תרחץ

בְּנוֹצַת עֵזִים; גַּם תַּעֲשֶׂן אֶת־עֲצָמָה בַּלְבוֹנָה
[נדה א].

גְּדוֹל הַמַּעֲשֶׂה, יוֹתֵר מִן הָעוֹשֶׂה
[צדקה טו].

[מד] בְּצַדְקָה, תִּבְטַל אֶת הַפֶּחַד [פסד ה].

[נו] כָּל פְּרוּטָה וּפְרוּטָה, מִצְטָרְפִין
לְהַשְׁבוֹן גְּדוֹל [צדקה טז].

[מה] עַל־יְדֵי נְאוּף - נוֹפֵל לְתַפְיֶסָה, אוֹ
לְחָלִי כְּאֵב רַגְלִים; גַּם תִּלְמִיד שֶׁלֹּא
הִגִּיעַ לְהוֹרָאָה וּמוֹרָה, נוֹפֵל לָזָה; גַּם מְזִיקִין
שׁוֹלְטִין עָלָיו. סְגֵלַת הַצְּדָקָה, לְבַטֵּל כָּל אֵלוֹ
הָעֵנְשִׁים [פדיון־שבועים ח"ב א"ב; צדקה ח"ב א].

[נז] גְּדוֹל הָעוֹשֶׂה צְדָקָה בַּפֶּתֶר, יוֹתֵר
מִמֶּשֶׁה [צדקה יז].

[מו] כָּל צְדָקָה וְחֶסֶד שֶׁיִּשְׂרָאֵל עוֹשִׂין
בְּעוֹלָם הַזֶּה, שָׁלוֹם גְּדוֹל וּמְלִיצִי־
יִשְׂרָאֵל בֵּין יִשְׂרָאֵל לְאֲבֵיהֶם שֶׁבַשְׂמַיִם [צדקה א].

[נח] הַנּוֹתֵן פְּרוּטָה לְעַנִּי, מִתְבָּרֵךְ בְּשֵׁשׁ;
וְהַמְפִּיֵּסוֹ, מִתְבָּרֵךְ בְּאַחַת־עֶשְׂרֵה
[צדקה יח].

[מז] גְּדוֹלָה צְדָקָה - שְׁמִקְרַבַת אֶת
הַנְּאֻלָּה; וּמַצְלֵת מִן הַמִּיתָה; וּמְקַבֵּל
פְּנֵי הַשְּׂכִינָה; וְנַעֲשֶׂה מְלוֹה לְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־
הוּא; וְנִתְרוֹמַם מְזֻלּוֹ; וְנִקְרָא צְדִיק גָּמוּר [צדקה
ביגדהרוז].

[נט] הַרוֹדֵף צְדָקָה - הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא
מִמְצִיא לוֹ מַעוֹת; וּמִמְצִיא לוֹ בְּנֵי־
אָדָם מְהַנְּנִים בְּדֵי לְקַבֵּל עֲלֵיהֶם שָׂכָר; וְזוֹכֵה
לְבָנִים בְּעַלִּי עֶשֶׂר, בְּעַלִּי חֲכָמָה, בְּעַלִּי אַגְדָּה
[צדקה יט].

[מח] עַל־יְדֵי צְדָקָה, נַעֲשֶׂה "סוּר מִרַע"
(תהלים לד, טו) [צדקה ח; צדיק עח].

[ס] בְּרֵאשִׁי־הַשָּׁנָה דָּנִין אֶת הָאָדָם כְּמָה
יַפְסִיד; וְאִם זָכָה, נוֹתֵן זֶה הַמָּמוֹן
לְעַנְיִים [צדקה כ].

[מט] מַצּוּה לָזוֹן אֵלוֹ שְׁעוֹסְקִים בַּתּוֹרָה,
יוֹתֵר מֵאֵלוֹ שְׁאִין עוֹסְקִין. אֲבָל
לְעַנְיֵן דִּינָא אִין לְחַלְק [צדקה ט].

[סא] יְרוּשָׁלַיִם נִפְדִּית בְּצַדְקָה [צדקה כא].

[סב] עַל־יְדֵי צְדָקָה, נִתְכַפֵּר לְאֲחָאָב
מִחַצָּה [צדקה כב].

[נ] כְּשִׁמוּצִיא גְּזֻלָּה מִתַּחַת יַד הַבְּרוּ, כְּאֵלוֹ
נָתַן צְדָקָה [צדקה י].

[סג] כְּשֶׁהַעוֹלָם אִין נוֹתְנִים צְדָקָה,
הַמַּלְכוּת גּוֹזֵר גְּזֵרוֹת רָעוֹת, וְלוֹקַח
מִמּוֹנָם [צדקה כו].

[נא] ה'פְּשָׁרָה' - הִיא מְשַׁפֵּט שֵׁישׁ בּוֹ
צְדָקָה [צדקה יא].

[סד] יִתֵּן לְצְדָקָה בְּשֵׁתֵי יָדַיִם, וְיִהְיֶה
תְּפִלָּתוֹ נִשְׁמָעַת [צדקה כז; תפלה מה].

[נב] הַנּוֹתֵן צְדָקָה לְעַנִּי שְׁאִינוֹ הַגּוֹן, אִין
מְקַבֵּל עַל־זֵה שָׂכָר [צדקה יב].

[סה] עַל־יְדֵי הַנְּדִיבוֹת, תִּהְיֶה לָךְ תְּקוּמָה
[צדקה כח].

[נג] צְרִיף לְהַחֲזִיק טוֹבָה לְנוֹתֵנוּ, וְאֵל
תֵּאמַר שֶׁלֹּא נָתַן לָךְ מִשְׁלוֹ [צדקה יג].

[סו] עַל־יְדֵי צְדָקָה, בָּא אֲמוּנָה [צדקה כט].

[סז] מִי שֶׁהוֹלֵךְ בְּשִׁבִיל צְדָקוֹת, הוּא
מְשַׁבֵּךְ חֲמָה מִן הָעוֹלָם; גַּם זוֹכֵה
לְאַמַּת [צדקה ל"א].

[נד] שְׁקוּלָה צְדָקָה, כְּנֶגֶד כָּל הַמַּצּוּוֹת
[צדקה יד].

- [סח] **על־ידי צדקה - יהיה לך בנים, ויהיה שלום ביניהם** [צדקה לב].
- [סט] **על־ידי צדקה, הפרות מצמיחין** [צדקה לג].
- [ע] **על־ידי צדקה, מקרב הישועה** [צדקה לד].
- [עא] **בעת צרה, מזכירין לו הצדקות שנתן** [צדקה לה].
- [עב] **על־ידי צדקה שתתן, גם השרים והמלכים יהיו עמך בשלום** [צדקה לו].
- [עג] **על־ידי צדקה, לא ישמע אדם חמס ושוד ושבר** [צדקה לז].
- [עד] **על־ידי צדקה, זוכה אדם לחן** [צדקה לח].
- [עה] **מי שמדבר לבני־אדם שיתנו צדקה, הוא מרבה ישועה** [צדקה לט].
- [עו] **כשאין בעיר מי לסמוך את העניים, בא שרפה** [צדקה מ].
- [עז] **בזכות הצדקה, נצול מגאולה** [צדקה מא].
- [עח] **על־ידי הנדיבות, יבוא לאהבת הצדיקים** [צדקה מד].
- [עט] **מי שגוזל את העני, בזיונות באים עליו** [צדקה מה].
- [פ] **מי שנותן צדקה, כאלו מביא קרבן** [צדקה מו].
- [פא] **על־ידי צדקה, בא גשם** [צדקה מז].
- [פב] **על־ידי צדקה, אין מגרשין את בני ישראל ממקומם** [צדקה מח].
- [פג] **כשאנשים נותנים צדקה, על־ידי־זה הפרות נתברכין והשלום בעולם** [צדקה מט].
- [פד] **על־ידי אמת, רואים את הצדקה שאתה עושה** [צדקה נ].
- [פה] **צדקה - מגן על זרעו של אדם** [צדקה נא].
- [פו] **מי שמתפלל על חברו, נחשב לו כצדקה** [צדקה נב].
- [פז] **מי שיש לו די ספוקו, ואף־על־פי־כן עינו רעה בעניים שבאים ופושטים ידיהם שיתן להם; גם מי שנותן על מחצית שבר, והם עמלים ומביאים לו מחציתו, וכשרואה שהם מרויחין ויש להם פרנסתם ודי ספוקם, הוא מצר על־זה, פי עינו רעה - עליו נתקים הנבואה הנכתב אחר פסוק (איוב כ, כב): "במלאות שפקו יצר לו", עד (שם פסוק כט): "זה חלק אדם רשע"** [צדקה נג].
- [איוב כ, כג-כד-כה-כו-כז-כח-כט]: **במלאות שפקו יצר לו, כל יד עמל תבאנו. יהי למלא בטנו, ישלח בו חרון אפו, וימטר עלימו בלחומו. יברח מנשק ברזל, תחלפהו קשת נחושה. שלף ויצא מגנה, וברק ממורתו, יהלך עליו אמים. כל חשך טמון לצפוניו, תאכלהו אש לא גפה, ירע שריד באהלו. יגלו שמים עונו, וארץ מתקוממה לו. יגל יבול ביתו, נגרות ביום אפו. זה חלק אדם רשע מאלהים, ונחלת אמרו מאל.**
- [פח] **מי שעושה חסד עם אוהבי השם־יתברך, על־ידי־זה מתקן פגם־הברית** [צדקה נד].
- [פט] **בזכות עניים, אנו נצולים מן הגוים** [צדקה נה].
- [צ] **השמחה בצדקה - היא סימן על לב שלם** [צדקה נח].
- [צא] **עשה עד שאתה מוצא, ומצוי לך, ועודך בידך** [צדקה נט].

[צב] המטיל מלאי לכיס של תלמיד-
חכם, זוכה לישוב בישיבה של
מעלה [צדקה סא].

[צג] גדולה צדקה, יותר מכל הקרבנות
[צדקה סב].

[צד] גדולה גמילות-חסדים מן הצדקה
[צדקה סג].

[צה] שפא תאמר כל הבא לקפיץ ולתן
צדקה, מספיקין בידו, וממציאין לו
אנשים מהגנים, תלמוד לומר (תהלים לו, ח):
"מה יקר" - צריך לטרח ולרדה אחריהם,
לפי שאינם מצויים לזכות עם מהגנים [צדקה
סד].

[צו] הצדקה היא בשני פנים: "כמתנת
ידו, וכברכת ה'" (דברים טז, יז) [צדקה
סה].

[צז] מי שיש לו, ואינו רוצה להתפרנס
משלו, ומקבל מאחרים - תדע:
שנפרעין ממנו לאחר מותו, שנעשה עבד
לזה שלקח ממנו [צדקה סז].

[צח] מי שנותן צדקה, אף-על-פי-כן
יכול להיות שירד מנכסיו [צדקה סז].

[צט] כל המעלים עיניו מן הצדקה,
פאלו עובד עבודה-זרה [צדקה סח].

[ק] הגויז נכסיו, נצול מדינה של גיהנם
[צדקה סט].

[קא] אפלו עני - יתן צדקה, ואין מראין
לו סימני עניות [צדקה ע].

[קב] לסייע לתלמידי-חכמים, בזה מבטל
הוראת הפוכבים-ומזלות [צדקה ח"ב ד].

[קג] על-ידי מפרנסי עניים - נצולין
המזרעם מן המגפה בזכותם; גם

בזכותם: 'מחיך-דגדלות' קודמין ל'מחיך-
דקטנות' [צדקה ח"ב ה].

[קד] החיוביין-דאורייתא והצדקה - כל
אחד מעורר את חברו [צדקה ח"ב ט].

[קה] יש תפלות שאינם נתקבלים
למעלה, אלא עד שנותנים כל-כף
מעות לצדקה, כפי מספר האותיות של
התפלה השייך לזה הדבר. למשל:
בשמתפלל אלו התבות: "תן לי בנים" -
צריך לתן צדקה כמספר אותיות "תן לי
בנים" [צדקה ח"ב יד; תפלה ח"ב ט].

[קו] מי שהוא מפרנס את הרבים, על-
ידי-זה ממשיך הברכה מארץ-
ישראל לחוץ-לארץ [צדקה ח"ב טז].

[קז] על-ידי הממון שנותן לעניי ארץ-
ישראל, על-ידי-זה ממנו נתקיים
בידו [צדקה ח"ב יז].

[קח] כשאדם בא לעיר לדור, ישלח בשר
לעניי העיר, ועל-ידי-זה ישא חן
בעיני שרי העיר [צדקה ח"ב יח].

[קט] על-ידי גתינת שקלים, נצול מיצר-
הרע [צדקה ח"ב יט].

[קי] על-ידי צדקה, זוכה להתקרבות
לצדיקים [צדיק קלה].

[קיא] על-ידי צדקה בלב שלם, בא לידי
שמחה [שמחה ד].

[קיב] אמירת הלל וצדקה, מסגלין לחן
בעיני השר [שרים ג].

[קיג] בני-אדם הפופים לצדקה, על-ידם
'שלום המלכות' נתוסף [שלום ד].

[קיד] מי שבוש על עוונותיו, הקדוש-
ברוך-הוא עושה עמו צדקה [תשובה
סג].

[קטו] על־ידי צדקה, תזכה לקבל מוסר [תזכחה י].

[קטז] קדם התפלה - תתן צדקה, ותקשר את עצמך לצדיקי־הדור [תפלה לג - עיין לקוטי־מוהר"ן ח"א ב].

[קיז] על־ידי צדקה בשתי ידים, תפלתו נשמעת [תפלה מה].

”נתתן תתן לו וכו', כי בגלל הדבר הזה יברכה ה' אלקיך” (דברים טו, י)

לו.

(ח"א לא, א־בסוף)

‘צדקה’ - היא בחינות ה'גלגלים'. כמאמר חז"ל (שבת קנא: על דברים טו, י): “כי בגלל הדבר הזה”, “גלגל הוא החוזר בעולם”.

ובשביל־זה: “הנותן פרוטה לעני, מתברך בשש ברכות; והמפיסו בדברים, מתברך באחת־עשרה ברכות” (בבא־בטרא ט:). כנגד ‘שבעה פוכבי לכת’ ו‘שנים־עשר מזלות’ - כי ה‘צדקה’ מנהגת כל ‘גלגלי הרקיע’ וכו'.

וכמו שה'גלגל' יש לו שתי תנועות, אחת תנועה הטבעית ממערב למזרח, ואחת תנועה ההכרחית ממזרח למערב, מה שהגלגל היומי חוזר ומתגלגל ממזרח למערב, ומכריח עמו כל הגלגלים.

כן לענין ‘צדקה’ אמרו רז"ל (ויקרא־דבא לה, ח; רות־דבא ה, ט): “יותר ממה שבעל־הבית עושה עם העני, העני עושה עם הבעל־הבית” - שזה בחינות שני תנועות,

ממערב למזרח, וממזרח למערב, דהינו: מהעני לבעל־הבית, ומבעל־הבית להעני.

כי כל השפע והברכות באים על־ידי הגלגלים, כי על־ידם מנהיג הקדוש־ברוך־הוא העולם כידוע וכו'.

ומה שחסר מהברכות, הלא היה צריך להיות שבעה ברכות ושתי־עשרה ברכות. ולפי הגמרא, מהנותן והמפיס אין כאן רק שבע־עשרה ברכות!?

אך בזה הזרז לנו רז"ל: שהצדקה חסרה ואין לה שלמות, ועדין חסר אחת, הן בנותן והן במפיס. הינו: שחסר ה'אמונה', שבלעדיה הצדקה חסרה עדין, ועל־ידי ה'אמונה' נשלם ומאירה בחינות הצדקה.

וזוה שכתוב (בראשית טו, ו): “והאמן בה' ויחשבה לו צדקה” - שעל־ידי האמונה נחשבת הצדקה, כי בלתי האמונה היא חסרה.

וזוה שאמרו רז"ל (תענית ח:): “שמש בשבת צדקה לעניים”, כי ‘שבת’ היא בחינות ‘אמונה’, כי ‘שבת’ הוא מעיד על יחודו ועל חדוש העולם. ועל־ידי ‘אמונה’, בחינות ‘שבת’, מאירה הצדקה. ועל־ידיהם נתמלאו הברכות שהיו חסרים.

כי ‘אמונה’ הוא ‘מקור הברכות’, כמו שכתוב (משלי כח, ט): “איש אמונות רב ברכות”. וכן ‘שבת’ נאמר בו (לכה דודי): “כי היא מקור הברכה”.

וזוה: “שמש בשבת צדקה” - ‘שמש’ לשון ‘אור’. הינו: שפ'שבת' שהוא בחינות ‘אמונה’, מאירה הצדקה כשמש - שעקר שלמות הגלגלים, שלמות הצדקה, אינו אלא בשבת.

וְלַפְעָמִים כְּשֶׁאַדָּם יֵשׁ לוֹ עֵפוֹב וְצַעַר בְּדַרְךְ, הוּא מַחֲמַת שְׂכָנָד הַמְּקוֹם הַזֶּה יֵשׁ שָׁם עֵפוֹב בְּהַפּוֹכֵב, שְׂאִינוּ מֵאִיר בְּשִׁלְמוֹת. כִּי לְכָל דָּרֶךְ וּשְׁבִיל, יֵשׁ כְּנֻגְדּוֹ בְּגִלְגָּלִים דָּרֶךְ וּשְׁבִיל וְכוּ'.

וְעַל-כֵּן הַתְּקֵנָה לָזֶה: לַתּוֹן צְדָקָה קֹדֶם שְׂיֵצֵא לְדָרֶךְ, כְּמָה שְׂכָתוֹב (תְּהִלִּים פֶּה, יד): "צְדָק לְפָנָיו יִהְיֶה וְיֵשֶׁם לְדָרֶךְ" וְכוּ' - כִּי עַל-יְדֵי הַצְּדָקָה יֵאִיר הַפּוֹכֵב, כִּי עַל-יְדֵי צְדָקָה מֵאִירֵינן הַגִּלְגָּלִים, וַיִּבְטַל עֵפוֹבוֹ שְׂיֵשׁ לוֹ בְּהַדָּרֶךְ, שְׂנִמְשֵׁד מִהָעֵפוֹב שְׂיֵשׁ בְּהַגִּלְגָּלִים וְהַפּוֹכְבִּים.

לז.

(ח"א רכה)

עֵקֶר הַצְּדָקָה - הוּא עַל-יְדֵי הַבְּטָחוֹן, בְּבַחֲיִנַת (תְּהִלִּים לז, ג): "בְּטַח בַּה' וַעֲשֵׂה טוֹב" - שְׂבוֹטֵחַ בְּהֵשֶׁם שְׂלֵא יִכְסִיד וְלֹא יִחְסַר עַל-יְדֵי הַצְּדָקָה כֻּלָּל, כִּי הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ יִבְרַכּוּ "בְּגִלְגָּל הַדְּבַר הַזֶּה" (דְּבָרִים טו, י).

כִּי-אִם אֵין לוֹ בְּטָחוֹן, אֵינוֹ יָכוֹל לַעֲשׂוֹת 'צְדָקָה' פְּרָאוֹי, כִּי מִתְיָרָא שְׂיִחְסַר לוֹ מָה שְׂנוֹתָן לְצְדָקָה.

"שְׂבַעַת יָמִים תֹּאכַל עֲלִיו מִצּוֹת לָחֶם עֲנִי"
(דְּבָרִים טז, ג)

לח.

(ח"א נו ז-ח)

'מִצָּה' הִיא בְּחִינַת 'דַּעַת', בְּחִינַת 'שְׁלוֹם', בְּחִינַת 'רְפוּאָה'.

וְזֶה שְׂנִקְרָא מִצָּה: "לָחֶם עֲנִי" (דְּבָרִים טז, ג), כִּי "אֵין עֲנִי אֶלָּא מִן הַדַּעַת" (נְדָרִים מא.). וְזֶה בְּחִינַת 'חוֹלָה', כְּמוֹ שְׂכָתוֹב (שְׂמוּאֵל-ב

יג, ד): "מִדּוּעַ אַתָּה כֹּכָה דָל בֶּן הַמִּלֻּךְ", ו'מִצָּה' הִיא 'אֶסּוּתָא' (זֶהר תְּצַוֶּה קַפְג:).

וְזֶה: "לָחֶם עֲנִי" - שֶׁהוּא 'רְפוּאָה' לְהָעֲנִי'.

"וְשִׂמְחַת בְּחֻגְךָ וְכוּ'." שְׁלוֹשׁ פְּעָמִים בְּשָׁנָה, יִרְאֶה כָּל זְכוּרֶךָ אֶת פְּנֵי ה' אֱלֹהֶיךָ" (דְּבָרִים טז, יד-טז)

לט.

(ח"א ל, ה)

עֵקֶר הַחִיּוֹת הוּא מ'אֹרֶה-פְּנִים', בְּחִינַת (מִשְׁלֵי טז, טז): "בְּאוֹר פְּנֵי מֶלֶךְ חַיִּים".

וְעַל-כֵּן צְרִיכִין לְהַעֲלוֹת ה'מַלְכוּת', בְּחִינַת 'חֲכָמָה תִּתְאַה', אֶל 'אֹרֶה-פְּנִים' הַמֵּאִיר ב'שְׁלֵש־רִגְלִים'.

כִּי עֵקֶר 'אֹרֶה-פְּנִים' הוּא 'שְׂמֻחָה', כְּמוֹ שְׂכָתוֹב (שָׁם טז, יג): "לֵב שְׂמֵחַ יֵיטֵב פְּנִים". וְעֵקֶר הַשְׂמֻחָה הוּא מִן הַמְּצוּוֹת, כְּמוֹ שְׂכָתוֹב (תְּהִלִּים יט, ט): "פְּקוּדֵי ה' יִשְׂרִים מִשְׂמֵחֵי לֵב". וְעֵקֶר הַשְׂמֻחָה הוּא בְּלֵב, כְּמוֹ שְׂכָתוֹב (שָׁם ד, ח): "נָתַתְּ שְׂמֻחָה בְּלִבִּי". וְהַלֵּב שֶׁל כָּל הַשָּׁנָה הֵם הַשְׁלֵש־רִגְלִים, בְּחִינַת (וַיִּקְרָא כג, ד): "אֵלֶּה מוֹעֲדֵי יְיָ", רֵאשִׁי-יְתֻבוֹת 'אִמּוּי', שֶׁהִיא "אִם לְבִינָה" (מִשְׁלֵי ב, ג - אִם לְבִינָה), ו"בִּינָא לְבָא" (פֶּתַח אֱלֹהִים).

וְה'שְׂמֻחָה' שֶׁל כָּל הַמְּצוּוֹת שְׂעוֹשִׁין בְּכָל הַשָּׁנָה, הוּא מִתְקַבֵּץ אֶל ה'לֵב, שֶׁהֵם ה'שְׁלֵש־רִגְלִים'. וְעַל-כֵּן הֵם 'יָמֵי שְׂמֻחָה', כְּמוֹ שְׂכָתוֹב (דְּבָרִים טז, יד): "וְשִׂמְחַת בְּחֻגְךָ". וְאִז מֵאִיר ה'פְּנִים' עַל-יְדֵי ה'שְׂמֻחָה', בְּבַחֲיִנַת: "לֵב שְׂמֵחַ יֵיטֵב פְּנִים".

[לְקוּטֵי-עֲצוֹת, מוֹעֲדֵי-הַשָּׁם שְׁלֵש־רִגְלִים ב: וְזֶה הַשְׂמֻחָה שֶׁל יוֹם-טוֹב - כִּי אִז מִתְקַבֵּץ וּמִתְעוֹרֵר הַשְׂמֻחָה הַקְּדוּשָׁה הַזֹּאת שֶׁל כָּל הַנְּקֻדּוֹת טוֹבוֹת שֶׁל כָּל הַמְּצוּוֹת שְׂעוֹשִׁין בְּכָל הַשָּׁנָה.

וְצִרִיךְ כָּל אֶחָד לְהִתְגַּבֵּר מְאֹד, לְהַמְשִׁיךְ עַל־עַצְמוֹ הַשְּׂמִיחָה הַקְּדוּשָׁה הַזֹּאת שֶׁל הַמְצִוּוֹת, שֶׁהוּא 'שְׂמִיחַת יוֹם־טוֹב' - בְּכֹל הַשָּׁנָה כְּלָה. מִכָּל־שָׁבוֹן וְכָל־שָׁבוֹן בְּיוֹם־טוֹב קִדְשׁ בְּעַצְמוֹ, שָׂאז חִיבִים לְשִׂמְחָה מְאֹד כְּמוֹ שִׁכְתוּב: "וְשִׂמְחֶתָּ בְּחֻגְךָ". כִּי אִזּו מִתְקַבֵּץ יַחַד הַשְּׂמִיחָה שֶׁל כָּל הַמְצִוּוֹת, אֲשֶׁר אֵין שְׁעוֹר וְעֶרְךָ לְשִׂמְחָה הַזֹּאת, כַּאֲשֶׁר יָבִין כָּל אֶחָד בְּלִבּוֹ.

בְּשִׁבְלִיזָה נִצְטוּיֵנוּ (שָׁם שָׁם, טז): "שִׁלֵּשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה יִרְאֶה כָּל זְכוּרָךְ אֶת פָּנָי ה' אֱלֹהֶיךָ" - בְּשִׁבְלִי לְקַבֵּל 'אֹרֶ־הַפָּנִים'.

וְזָה בְּחִינַת (סְפָה כז): "חִיב אָדָם לְהַקְבִּיל פָּנָי רַבּוֹ בְּרַגְלָ" - בְּדֵי לְקַבֵּל 'אֹרֶ־הַפָּנִים, וְלַחֲחִיזוֹת ה'מְלַכּוֹת'.

וְזָה (תְּהִלִּים פה, יד): "צִדְקָ לְפָנָיו יִהְיֶה", "צִדְקָ מְלַכּוֹתָא קְדִישָׁא" (פְּתַח אֱלֹהִים), כְּשִׂמּוּלִיכִין אוֹתָהּ אֶל אֹרֶ־הַפָּנִים. הָעֶקֶר עַל יְדֵי בְּחִינּוֹת: "וַיִּשֶׁם לְדָרְךָ פְּעָמָיו" - הִינּוּ: "שִׁלֵּשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה" וְכו' - שְׁעַל־יְדֵיהֶם מְקַבְּלִין מ'אֹרֶ־הַפָּנִים' כַּנִּל.

מ.

(ח"א קלה)

עֶקֶר כַּח 'קְדֻשַׁת יוֹם־טוֹב', תְּלוּי ב'צִדִּיקִים', כְּמוֹ שִׁכְתוּב (וַיִּקְרָא כג, ד): "אֵלֶּה מוֹעֲדֵי ה' אֲשֶׁר תִּקְרְאוּ אֹתָם בְּמוֹעֲדֵם", "אֵל תִּקְרִי אֹתָם אֲלֵא אֹתָם" (ראש־הַשָּׁנָה כד).

וְעַל־כֵּן כְּשִׂמְקַבֵּל וּמְכַבֵּד אֶת הַיָּמִים־טוֹבִים, וּמְקַבֵּל אֹרֶ־הַגְּדוּל שֶׁל יוֹם־טוֹב, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'צִדִּיק' - נִתְבַּטַּל הַגְּדוּלוֹת שֶׁלוֹ - כִּי ה'קִטְנוּת' בְּטַל לְגַבֵּי גְּדוּלוֹת'.

וְעַל־כֵּן (סְפָה כז): "חִיב אָדָם לְהַקְבִּיל פָּנָי רַבּוֹ בְּרַגְלָ" - כִּי עֶקֶר כַּח יוֹם־טוֹב תְּלוּי ב'צִדִּיקִים'.

וּבִזָּה מֵיֵשֵׁב שֶׁפִּיר מַה שֶׁהִקְשׁוּ בַּגְּמָרָא (סְפָה כז): "עַל רַבִּי אֶלְעָזָר שֶׁאָמַר: מִשְׂבַּח אֲנִי אֶת הָעֲצָלָנִים בְּרַגְלָ, שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרִים טז, יד): 'וְשִׂמְחֶתָּ בְּחֻגְךָ', וְהָאָמַר רַבִּי יוֹחָנָן חִיב אָדָם לְהַקְבִּיל פָּנָי רַבּוֹ בְּרַגְלָ, שֶׁנֶּאֱמַר (מְלָכִים־ב ד, כג): 'מִדּוּעַ אֶת הַלְכַת' וְכו', עֵין שָׁם הֵיטֵב.

כִּי אֵף שֶׁהוּא בְּרַחוּק מְאֹד מִפְּרָסָה מְרַבּוֹ בְּיוֹם־טוֹב, וְלֹא אֵזֵל וְאֵתִי בְּיוֹמָהּ, עַל־כֵּן בְּלִיזָה הוּא מְחִיב לְהַקְבִּיל פָּנָי רַבּוֹ בְּרַגְלָ - הִינּוּ: 'שִׁיפִיר פָּנָי רַבּוֹ בְּרַגְלָ'!

הִינּוּ: שִׁיכַבֵּד אֶת הַיּוֹם־טוֹב, וַיִּקְבֵּל אֹרֶ־הַגְּדוּל שֶׁל יוֹם־טוֹב, בְּחִינַת 'פָּנָי רַבּוֹ' וְכו' - כִּי עֶקֶר 'קְדֻשַׁת יוֹם־טוֹב' תְּלוּי ב'צִדִּיקִים'. וְכִשְׂמְקַבֵּל אֶת הַיּוֹם־טוֹב, הוּא מְקַבֵּל 'פָּנָי רַבּוֹ' מִמֶּשׁ.

מא.

(ח"ב ד, ו-ז-ט"י)

'הַתְּגַלּוֹת־הַרְצוֹן' הוּא עַל־יְדֵי 'יָמִים־טוֹבִים', כִּי כָּל אֶחָד מִה'יָמִים־טוֹבִים' מְכַרִּיז וְקוֹרָא וּמְגַלֵּה אֶת הַרְצוֹן, שֶׁהַכֹּל מִתְנַהֵג רַק עַל־פִּי רְצוֹנוֹ בְּלִבָּד, בְּבְּחִינַת (וַיִּקְרָא כג): "מְקַרָא קְדֻשָׁ", שֶׁהַיּוֹם־טוֹב קְדֻשׁ קוֹרָא וּמְכַרִּיז אֶת הַרְצוֹן.

כִּי בְּכֹל יוֹם־טוֹב עֲשֵׂה הַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ עִמָּנוּ אוֹתוֹת נוֹרְאוֹת הַפֶּה הַטָּבֵעַ, שְׁעַל־יְדֵיזָה נִתְגַּלֵּה שֶׁהַכֹּל בְּרְצוֹנוֹ, וְאֵין שׁוּם חַיּוּב הַטָּבֵעַ כָּלֵל.

וְכָל־אֶחָד לְפִי מַה שֶׁמְרַגֵּישׁ וְשׁוֹמֵעַ אֶת קוֹל הַקְּרִיאָה שֶׁל יוֹם־טוֹב שֶׁמְכַרִּיז וְקוֹרָא אֶת הַרְצוֹן, כְּמוֹ־כֵן יֵשׁ לוֹ 'שְׂמִיחַת יוֹם־טוֹב'.

כִּי כְּשֶׁנִּתְגַּלֵּה הַרְצוֹן שֶׁהַכֹּל בְּרְצוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ - אִזִּי יוֹדְעִים: שֶׁכָּל הַשְּׁעֵבּוּדִים וְהַגְּלוּת,

וְכָל הַהִכָּבְדוֹת שֶׁל הָעִבּוֹרִים שֶׁהֵם מִכְּבִידִים עָלֵינוּ, עַל כָּל פְּלִיטָה וְנִקְמָה בָּהֶם הוּא יִתְבָּרֵךְ וַיִּגְאָלֵנוּ מִיָּדָם. אָבֵל כְּשֹׁפְזִים שֶׁהִכּוּ עַל־פִּי חַיִּיב הַטָּבַע, אִין שִׁיךְ נִקְמָה בָּהֶם, מֵאַחַר שֶׁהִכּוּ מִתְנַהֵג רַק עַל פִּי סֵדֶר הַטָּבַע.

וְזֶה בְּחִינַת (תְּחִלִּים נח, יא): "יִשְׁמַח צְדִיק בִּי חֲזָה נָקָם, פְּעַמָּיו יִרְחֹץ בַּדָּם הָרָשָׁע". "פְּעַמָּיו" דִּיקָא. הֵינּוּ: עַל־יָדֵי "שֶׁלֶשׁ" פְּעַמִּים בְּשָׁנָה" (דְּבָרִים טז, טז), עַל־יָדֵי־זֶה: "יִשְׁמַח צְדִיק בִּי חֲזָה נָקָם" וְכוּ'.

אֲדָּ כֹּל אֶחָד וְאֶחָד שׁוֹמֵעַ קוֹל הַקְּרִיאָה הַזֶּה לְשׁוֹל יוֹם־טוֹב, בִּי יֵשׁ חֵיוֹת־רַעוּת דוֹרְסִים וְטוֹרְפִים, 'חֲכַמֵי־הַטָּבַע', שֶׁמֵרָאִין בְּחֻמְתָּם הַמְטַעֵת שֶׁהִכּוּ עַל־פִּי הַטָּבַע, וְכֹאֲלוֹ אִין שׁוֹמֵעַ רְצוֹן חֲסוֹד־שְׁלוֹם, וְאֶפְלוּ הָאוֹתוֹת נוֹרְאוֹת מְשִׁימִים הַכֹּל בְּתוֹךְ דְּרֹךְ־הַטָּבַע.

וּכְשֶׁהֵם מִתְגַּבְּרִים - אֲזִי קוֹל שְׁאֵנְתָם עוֹלָה וּמִתְגַּבֵּר עַל קוֹל הַקְּרִיאָה שֶׁל יוֹם־טוֹב, שֶׁקוֹרָא אֶת הָרְצוֹן, וְאֲזִי נִשְׁבֵּת שְׂמֵחַת יוֹם־טוֹב חֲסוֹד־שְׁלוֹם וְכוּ'.

וְהַכְּנַעְתָּם שֶׁל אֵלוֹ הַחֵיוֹת־רַעוּת 'חֲכַמֵי־הַטָּבַע' - הוּא עַל־יָדֵי 'חֲכָם גָּדוֹל שֶׁבִקְדָשָׁה', שֶׁיִּכּוֹל לְקַשֵּׁר כָּל הָרְצוֹנוֹת בְּשֶׁרֶשׁ הָרְצוֹן, בְּחִינַת 'מִצַּח הָרְצוֹן'.

אֲדָּ כִּנְגֵד זֶה יֵשׁ בְּחִינַת 'מִצַּח הַנְּחָשׁ', שֶׁרֶשׁ חֲכַמֵי־הַטָּבַע, וַיִּנְקְתוּ מִ'זְקַנֵי־הַדּוֹר' שֶׁאִין בָּהֶם שְׁלֵמוֹת. וְ'צְדָקָה' מוֹעִיל לָזֶה.

וְעַל־כֵּן בְּשֶׁרֶצְחָה יַעֲקֹב לַעֲשׂוֹת רְצוֹן בְּעֵשׂוֹ, אָמַר (בְּרֵאשִׁית לג, י): "וְלִקְחַתְּ מִנְּחֹתֵי מִיָּדֵי, בִּי עַל־כֵּן רָאִיתִי פָּנֶיךָ כְּרֹאֵת פְּנֵי אֲלֹקִים וְתִרְצַנִּי". בִּי גַם מֵה שְׁנוֹתַי לְעִבּוֹרִים, הוּא גַם־כֵּן בְּחִינַת 'צְדָקָה' (בְּבַא־בְּתָרָא ט).

וְעַל־יָדֵי 'צְדָקָה' נַעֲשֶׂה רְצוֹן. וְזֶהוּ: "וְלִקְחַתְּ מִנְּחֹתֵי מִיָּדֵי", הֵינּוּ 'צְדָקָה', בְּחִינַת (מְלָכִים ג, ג): "מִגִּישֵׁי מִנְּחָה בְּצְדָקָה".

"בִּי עַל־כֵּן רָאִיתִי פָּנֶיךָ כְּרֹאֵת פְּנֵי אֲלֹקִים" - הֵינּוּ: כְּמוֹ רֹאֵת פְּנֵי אֲלֹקִים, שֶׁהוּא בְּחִינַת (דְּבָרִים טז, טז): "שְׁלוֹשׁ פְּעַמִּים בְּשָׁנָה יִרְאֶה כָּל זְכוּרָה אֶת פְּנֵי ה'", דְּהֵינּוּ 'יָמִים־טוֹבִים', שֶׁעַל־יָדָם נִתְגַּלָּה הָרְצוֹן - וְעַקֵּר הַתְּגַלּוֹת הָרְצוֹן עַל־יָדֵי 'יָמִים־טוֹבִים', הוּא עַל־יָדֵי ה'צְדָקָה' - כְּמוֹ־כֵן יִהְיֶה נַעֲשֶׂה אֲצִלוֹ רְצוֹן עַל־יָדֵי ה'צְדָקָה'.

וְזֶהוּ: "וְתִרְצַנִּי" - בִּי מֵאַחַר שֶׁה'מִנְּחָה' וְה'צְדָקָה' שְׁנֵתָן לַעֲשׂוֹ הֵיא בְּחִינַת 'צְדָקָה' מִמָּשׁ. נִמְצָא: שֶׁעַל־יָדֵי־זֶה נִתְגַּלָּה הָרְצוֹן הָעֲלִיּוֹן, שְׁנִתְגַּלָּה עַל־יָדֵי 'צְדָקָה' - וּמִשָּׁם מִשְׁתַּלְּשֵׁל הָרְצוֹן לְמַטָּה, וְנַעֲשֶׂה רְצוֹן גַּם בְּעֵשׂוֹ.

מב.
(ח"ב ד, יב)

'שֶׁלֶשׁ־רִגְלִים' הוּא בְּחִינַת רְפוּאָה. בִּי עַל־יָדֵי רִגְלֵי 'יוֹם־טוֹב' שֶׁהוּא הַתְּגַלּוֹת הָרְצוֹן, נַעֲשֶׂה בְּחִינַת הַדָּחַת וְכַבּוּס הַדָּמִים, שֶׁיִּכּוֹלוּ הַדָּמִים לְסַבֵּב סְבוּבָם כְּפִסְדָּה.

וְזֶה בְּחִינַת רִגְלֵי, בְּחִינַת (מְלָכִים־א א, ט): "עֵין רוּגְלֵי", "עֵין כּוֹבֵס", כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י שָׁם. וְאֲזִי יִכּוֹלִים הַדָּמִים לְסַבֵּב כְּפִסְדָּה, וְנִתְרַפָּא בְּשְׁלֵמוֹת.

וּבְשִׁבְלֵי־זֶה נִקְרָא הַרְגְּלֵי: "חַג" (שְׁמוֹת יב, יד), לְשׁוֹן 'סְבוּבָה', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (ישַׁעְיָה מ, כב): "הֵי שֹׁבֵעַ עַל חוּג הָאָרֶץ", עַל סְבוּבָה הָאָרֶץ - בִּי עַל־יָדֵי הַדָּחַת וְכַבּוּס הַדָּמִים, עַל־יָדֵי־זֶה הֵם מְסַבְּבִים כְּפִסְדָּה.

מג.
(ח"ב ו)

על-ידי 'זעה טובה' (פגוץ: על-ידי דבר שבקדשה),
נעשה שמחה, בחינת (דברים טז, יד):
"ושמחת בחגך", בחינת שמחה של יום-
טוב. ולא דוקא 'יום-טוב' ממש, אלא כל
'יום' שהוא בחינת 'טוב', נקרא 'יום-טוב'.

כי ה'שמחה' על-ידי ה'דמים'. כי
ה'עצבות' מן ה'טחול', ו'טחול' היא
ע'כירות-ה'דמים'. וכשמתגבר 'עכירת-
ה'דמים' של ה'טחול', באין 'חלשות' חס-
ושלום. והרפואה היא 'זעה' - כי על-ידי
ה'זעה', יוצא הארס שיש בה'דמים-העכורים,
ונשארין ה'דמים' זפים, וזוכה ל'שמחה'.

וזו אותיות 'זיעה', ראשי-תבות: "זיה
ה'יום ע'שה י'י" (תהלים קיח, כד) - הינו
בחינת שמחה של יום-טוב, שנעשה על-
ידי זעה טובה'.

מד.
(ח"ב פא)

כשאדם משמח עצמו בשמחה של
מצוה, והשמחה גדולה כל-כך,
עד שנוגעת עד רגליו, הינו: שמרקד מחמת
שמחה - נתעלים כל הדברים הנקראים רגל'.

מה.

(ספר-המדות, פנים י)

על-ידי שמחת יום-טוב, תלד אשתו
'בנים זכרים'.

מו.

(ימי-התלאות, בסוף)

ספר מוהרנ"ת ז"ל: שקדם איזה רגל
ואיזה יום-טוב, שהעקר הוא

השמחה, כמפרש בתורה (דברים טז, יד):
"ושמחת בחגך" וכו', ובפרט על-פי ענין
רבנו ז"ל. ובכן נפל למרה-שחורה, מי יודע
אם יוכל לקיים זאת, ובפרט בעת המחלקת.

אבל עם דרך ההתחזקות של "עוד מעט"

[אביסעלע איז אויף גוט - מעט זה גם טוב]

שהודיעו רבנו ז"ל בהתורה [לענין למווד התורה,
עיר-שם], אז מיד עלה בדעתו: "איך אפשר שלא
יזכה לשמחה מעט, ואולי עוד מעט, ועוד
מעט" - עד שיצא מהמרה-שחורה לגמרי.
(ועין ב'שיחות-הר"ן קנה, בענין השמחה בשבת-ק"ש).

"ולא יראה את פני ה' ריקם" (דברים טז, טז)

מז.

(ח"א לא, ט)

בזה שפל-אחד מביא עולת ראיה,
מיגיעתו שמתיצע כל השנה - על-
ידי-זוה נתתקן ונתעלה כל לחמו ופרנסתו,
בבחינת 'לחם הפנים'.

וזוהו (דברים טז, טז): "ולא יראה את פני ה'
ריקם" ברגלים - שאז נתגליון 'פני
ה'", בחינת 'פנים'.

"איש כמתנת ידו, כברכת ה' אלקיך
אשר נתן לך" (דברים טז, יז)

מח.

(ספר-המדות, צדקה סה)

הצדקה היא בשני פנים: "כמתנת ידו,
וכברכת ה'" (דברים טז, יז).

הַפְּטֵרַת פְּרַשְׁת רֵאָה

"עֲנִיָּה סַעְרָה לֹא נִחַמָּה" (ישעיה נד, יא)

א.

(ח"א ח, ג)

על־בן נקראים ישראל "עֲנִיָּה סַעְרָה" (ישעיה נד, יא) - כי הם עכשו תחת ממשלת "עֲשׂוֹ אִישׁ שְׁעִיר" (בראשית כז, יא), בחינת 'רוח־סַעְרָה', בחינת 'רוח־הַטְּמָאָה'.

"וְכָל בְּנֵיךָ לְמוֹדֵי ה', וְרַב שְׁלוֹם בְּנֵיךָ"

(ישעיה נד, יג)

ב.

(ח"א כב, א)

דע: "שֵׁישׁ חוֹתֶם, וַיֵּשׁ חוֹתֶם בְּתוֹךְ חוֹתֶם" (עבודה־זרה לא. שלחן־ערוך יורה־דעה קיח - זהר כי תצא השמטות רפג. עץ־חיים ה, ה; לה, ג; שער־הכּוֹנֵנוֹת 'יום־הַכּוֹפּוּרִים' ג, 'הושענא רבה' ו; פרי־עץ־חיים 'לולב' ד).

'חוֹתֶם' הוא - כי יש 'מוֹכִיחֵי־הַדּוֹר', וְהֵם בְּחִינּוֹת 'רִגְלִין'. וְנִקְרָאִים 'רִגְלִין', על־שם שֵׁהֵם "לְמוֹדֵי ה'" (ישעיה נד, יג) - הֵינוּ: שְׁלוֹמְדִין בְּכִיכּוֹל אֶת הַשֵּׁם, שְׁנוֹתֵנִין לוֹ 'עֲצוֹת', וְהֵם הוֹלְכִים בְּשְׁלִיחוֹתוֹ לְיִשְׂרָאֵל, לְהוֹכִיחֵם וּלְהַחְזִירָם לְהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ.

וּבְשֵׁה־שֵׁם־יִתְבָּרַךְ גּוֹזֵר 'גְּזֵר־דִין' בְּעוֹלָם, וְה'דִין' הוּא ה'תּוֹרָה', כִּי צָרִיךְ לְהִיּוֹת 'דִין־תּוֹרָה', וּמַחֲמַת שֵׁהֵם "לְמוֹדֵי ה'" - הוּא מְתִיעֵץ עִמָּהֶם, וּמַגְלָה לָהֶם ה'דִין־תּוֹרָה' שֶׁנִּגְזַר עַל הַדּוֹר.

וְהֵם מְכַסִּים זֶה ה'דִין־תּוֹרָה', וְחוֹתְמִין אוֹתוֹ, בְּבַחֲיַנַּת (שִׁיר־הַשִּׁירִים ד, יב): "מַעֲיִן חַתּוּם", שֶׁלֹּא יִינָקוּ מִמֶּנּוּ ה'חִיצוֹנִים', שֶׁלֹּא יִהְיֶה נַעֲשֶׂה מִמֶּנּוּ חֶסֶד־וְשְׁלוֹם 'דִין אֲכָזְרִי'.

וְזֶה בְּחִינַת (ישעיה ח, טז): "חַתּוּם תּוֹרָה בְּלְמוֹדֵי" - הֵינוּ: בְּ"לְמוֹדֵי ה'" נַחֲתֵם ה'דִין־תּוֹרָה', שֶׁלֹּא יִינָקוּ מִמֶּנּוּ הַחִיצוֹנִים. וְהֵם, כְּשֶׁנִּגְלָה לָהֶם ה'דִין־תּוֹרָה', הוֹלְכִים וּמוֹכִיחִים הַדּוֹר, כְּדֵי לְהַחְזִירָם לְמוֹטָב לְהַמְתִּיק הַדִּין.

וְאַפְלוּ בְּשַׁעַת מוֹסֵר, נִזְהָרִין לְהַחֲתִים וּלְהַסְתִּיר, שֶׁלֹּא יִינָקוּ מִמֶּנּוּ הַחִיצוֹנִים, בְּבַחֲיַנַּת (איוב לג, טז): "וּבְמִסְרָם יַחֲתֵם", וְעַל־שֵׁם־זֶה הֵן בְּחִינַת 'חוֹתֶם'.

וְאַלוּ ה'לְמוֹדֵי ה'", "מְרַבִּים שְׁלוֹם בְּעוֹלָם" (בְּרָכוֹת סד. יְבָמוֹת קכב: גִּזֵּר סו: כְּרַתוֹת כח: תְּמִיד לב:), כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (ישעיה נד, יג): "וְכָל בְּנֵיךָ לְמוֹדֵי ה', וְרַב שְׁלוֹם בְּנֵיךָ" (בְּגִמְרָא ש"ס) - כִּי הוֹלְכִים לְפָשֵׁר וּלְעֲשׂוֹת שְׁלוֹם בֵּין יִשְׂרָאֵל לְאַבְיֵיהֶם שְׁבַשְׁמִים, וּלְפָנָיו יִתְבָּרַךְ מְקַטְיָנִים הַדָּבָר וּמְמַלְצִים טוֹב בְּעֵדָם, וְלִפְנֵי יִשְׂרָאֵל מְגַדִּילִים הַחֲטָא מְאֹד.

ג.

(ח"א סט)

הַגּוֹזֵל אֶת חֲבֵרוֹ, גּוֹזֵל מִמֶּנּוּ בְּנִי, עַל־יְדֵי שְׁגוּזָל וְנוֹטֵל הַתְּנוּצָצוֹת אוֹר נִפְשָׁה שֶׁל אִשֶׁת חֲבֵרוֹ שְׁגוּזָל מִמֶּנּוּ. וְזֶה שֶׁאָמְרוּ חַז"ל (בְּבֵא־קָמָא קיט): "הַגּוֹזֵל אֶת חֲבֵרוֹ, כְּאִלוּ גּוֹזֵל מִמֶּנּוּ נֶפֶשׁ בְּנִי וּבְנוֹתָיו".

וְזָה שְׁפָתוֹב (ישעיה א, יז): "לְמַדּוֹ הֵיטֵב, דְּרָשׁוּ מִשְׁפָּט, אֲשֶׁרוֹ חֲמוּץ" - שֶׁהַפְּסוּק מְזַהֵר לַעֲשׂוֹת מִשְׁפָּט וּלְחַזֵּק אֶת הַנְּגִזָּל, לְהַצִּיל עֲשׂוֹק מִיַּד עוֹשֵׁקוֹ, כְּדֵי לְהַצִּיל נַפְשׁ בְּנֵי וּבְנוֹתָיו, כַּנ"ל.

וְזָה: "לְמַדּוֹ הֵיטֵב" וְכו' - שֶׁמָּה שֶׁתַּעֲשׂוּ מִשְׁפָּט, וְתַצִּילוּ גְזוּל מִיַּד גּוֹזְלוֹ, עַל-יְדֵי־זָה תַעֲשׂוּ טוֹבָה לְהַבְּנִים, שֶׁהֵם בְּחִינַת "לְמוֹדֵי ה'", כַּמָּה שְׁפָתוֹב (שם נד, יג): "וְכָל בְּנֵיךָ לְמוֹדֵי ה'".

וְזָה: "לְמַדּוֹ הֵיטֵב" - שֶׁהַטְּבָה' תִּהְיֶה לְהַבְּנִים, שֶׁהֵם בְּחִינַת "לְמוֹדֵי ה'".

וְזָה סוּד כְּוִנַּת הַגְּמָרָא (בבא-קמא קג): "הַגּוֹזֵל אֶת חֵבְרוֹ שְׁוֵה־פְרוּטָה, יוֹלִיכֵנוּ אַחֲרָיו אֲפָלוֹ לְמוֹדֵי". וְהוּא פְּלִיאָה נִשְׁגָּבָה מְאֹד, לָמָּה תִּפְסוּ מְוִדֵי דוֹקָא?

אך דע: שֶׁהַגְּמָרָא הִיא נֶעְלָמַת וְנִסְתָּרַת מְאֹד, וְזָה כְּוִנַּתְּם הָאֵמֶת: "הַגּוֹזֵל וְכו', יוֹלִיכֵנוּ אַחֲרָיו אֲפָלוֹ לְמוֹדֵי" - הֵינּוּ: "לְמוֹדֵי ה'", הֵינּוּ: הַבְּנִים' - שֶׁצָּרִיךְ לְהַחֲזִיר לוֹ אֲפָלוֹ הַבְּנִים' שֶׁגָּזַל מִמֶּנּוּ עַל-יְדֵי שֶׁגָּזַל אֶת מְמוֹנּוֹ. וְזָה: "לְמוֹדֵי" - בְּחִינַת "לְמוֹדֵי ה'" הַנ"ל.

ד.

(ח"ב ז, י"ב סוף)

'חרות' - זָה בְּחִינַת 'יוֹבֵל', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'כְּלָלִיּוֹת בֵּן וְתַלְמִיד'. כִּי 'יוֹבֵל' הוּא אוֹתִיּוֹת (ישעיה נד, יג): "וְיִכָּל בְּיַדְךָ לְמוֹדֵי יי" - דְּהֵינּוּ: 'כְּלָלִיּוֹת בֵּן וְתַלְמִיד'. כִּי "בְּנֵיךָ" - זָה 'בֵּן'. "לְמוֹדֵי ה'" - הֵם 'תַּלְמִידִים'.

הַתּוֹרָה הַזֹּאת מְדַבֶּרֶת מִכָּל הָעֶשֶׂר סְפִירוֹת' וְכו'. 'תַּלְמִידִים' הֵם

"לְמוֹדֵי ה'" - "דָּא נִצַּח הוֹד" (זהר-חדש, פי תשא).

"מִי גָר אֶתְךָ, עָלֶיךָ יְפוּל" (ישעיה נד, טו)

ה.

(ח"א רכח)

דע: שֶׁכְּשֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְסַתְּכָל בְּנִשְׁמָה שְׁתוּכָל לְהַחֲזִיר בְּנֵי-אָדָם בְּתִשׁוּבָה וּלְעֲשׂוֹת גְּרִים - אָזִי הוּא יִתְבַּרַךְ בְּעֲצָמוֹ כְּבִיכּוֹל מִבְּקֵשׁ וְרוֹאֵה שְׂיִהְיֶה מַחֲלֻקַּת עָלָיו.

כִּי "אֵין מְקַבְּלִין גְּרִים לִימּוֹת הַמְּשִׁיחַ, וְלֹא בִימֵי שְׁלֹמֹה, מִשּׁוּם שֶׁלֶּחַן מְלָכִים" (יבמות כד), כִּי אִזּוֹ אֵינָן מִתְגַּבְּרִין מֵאַהֲבָה, רַק מִחֲמַת שְׂרוּאֵין גְּדֻלַּת יִשְׂרָאֵל, וְעַקֵּר הַגְּרִים הוּא, כְּשֶׁמִּתְגַּבְּרִין בְּעֵת שִׂישְׂרָאֵל סְחוּפִים בְּעֵנֵי וְדַחֵק, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (ישעיה נד, טו): "מִי גָר אֶתְךָ" - "בְּעֵנֵי־וְתָךְ" וְכו' (יבמות שם, וברש"י).

וְעַל-כֵּן בְּהִכָּרַח שְׂיִהְיֶה מַחֲלֻקַּת, עַל מִי שֶׁמִּחֲזִיר בְּנֵי-אָדָם לְמוֹטֵב וּמְגִיר גְּרִים, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִהְיֶה לוֹ שׁוּם שְׁלוֹחַ - כִּי אִזּוֹ מִי שֶׁמִּתְקָרֵב אֵלָיו הוּא בְּאֵמֶת, וְאָזִי יִכּוֹל לְגִיר גְּרִים בְּאֵמֶת, לֹא מִשּׁוּם שְׁלוֹם וְנַחַת כַּנ"ל.

"הוֹי כָּל צָמָא לָכֵן לַמִּים" (ישעיה נה, א)

ו.

(ח"א נא)

"אֵל תֹּאמְרוּ מִיָּם מִיָּם, שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים קא, ז): 'דְּבַר שְׁקָרִים לֹא יִכּוֹן לִנְגַד עֵינַי'" (חגיגה יד) - הוּא אֲזַהֲרָה עַל 'שְׁקָר'. "מִיָּם

מים" - הם בחינת 'שקר', שהוא בחינת 'דמעות', שהם 'מים מלוחים'.

כי השוטה 'מים', מרוה צמאנו. אך השוטה 'מים מלוחים', לא די שאינו מרוה צמאנו, אלא שמוסיף צמאון על צמאנו, עד שצריך לשותות מים אחרים, לכבות צמאנו. ועל-כן נקרא השקר: "מים מים".

ז.

(ח"א נח, ה)

'שתייה' כלול ב'דעת', בבחינת (ישעיה נה, א): "הוי כל צמא לכו למים" - שהיא 'באר', בבחינת (משלי ה, טו): "ונזלים מתוך בארד".

ח.

(ח"א סה, ד)

על-ידי 'התחדשות התורה', שזוכין על-ידי ה'רשימו של הבטול' וכו' - מקררין ה'יסורין', ומכבין ה'צמאון', בבחינת (ישעיה נה, א): "הוי כל צמא לכו למים" - כי על-ידי-זה מכבין 'צמאון' הנפש, כי הרגשת ה'יסורין' הוא בחינת 'צמאון-הנפש' וכו'.

ט.

(ח"א עו)

יש בחינת (תהלים מב, ג): "צמאה נפשי". דהינו: כמו מי שהוא צמא מאד, ששוטה אפלו 'מים הרעים' - כמו-כן גם בעבודת הבורא-יתברך, יש בני-אדם שהם תמיד בבחינת 'צמאון', ולומדים ועובדים עבודתו תמיד, והם תמיד בבחינת 'צמאון', כי נפשו שוקקת תמיד לעבודת השם-יתברך.

אך שהוא בלא זמן ושכל, כי לפעמים "בטולה של תורה היא קיומה" (מנחות צט), בקמה שכתוב (תהלים קיט, קכו): "עת לעשות לה' הפרו תורתך".

וזהו מעלת 'התדבקות בצדיקים', כי הם עושים גבול וזמן, לבל יהיה בבחינת 'צמאון'.

וזה פרוש הפסוק (תהלים מב, שם): "צמאה נפשי לאלקים לאל חי" - זה בחינת 'צמאון', כנ"ל.

"מתי אבוא" (שם) - ולא יהא בבחינת 'צמאון'.

"ואראה פני אלקים" (שם) - "ואראה דיקא, דהינו: שאזכה שתהיה העבודה בבחינת 'ראיה', שאזי הוא בבחינת 'גבול וזמן' כראוי כנ"ל, ואזי אינו בבחינת 'צמאון' כנ"ל.

י.

(שיחות-הר"ן רנט)

פעם אחד אמר: "צמאון הוא תאוה גדולה". ולפי הבנתי, פונתו היתה לרמז לנו מענין 'השתוקקות וכסופין וצמאון' להשם-יתברך, שהוא דבר נפלא מאד.

כמו הצמא מאד, כשהוא בא אל המים, שיש לו תענוג גדול משתייתו לגדל צמאנו, נמצא: שעקר תענוג הגדול, הוא על ידי ה'צמאון' - כמו כן-הוא כל עניני 'כסופין וגעגועים דקדשה' להשם-יתברך, ולעבודתו באמת.

וזהו עקר 'תענוג עולם-הבא' - שאז יזכו ל'רצון' ול'כסופין', בבחינת 'רעוא-דרעוין', שהוא בחינת 'הסתלקות משה' וכו'.

- כי אז יזכו ל'צמאון' ול'כסופין אמתיים' להשם-יתברך, שזהו עקר ה'תענוג של עולם-הבא', שיזכו בכל פעם לרוות צמאונם.

"חסדי דוד הנאמנים" (ישעיה נה, ג)

יא.

(ח"א יו)

"כל זמן שיש עבודה-זרה בעולם, חרוך-אף בעולם" (ספרי פרשת ראה), וכשנתעבר ה'עבודה-זרה', נתעבר ה'חרוך-אף', ונמשכין 'חסדים'.

ואז ה'רגלין' הם בבחינת "רגלי חסידיו" (שמואל-א ב, ט) - הינו: בבחינת 'חסדים', הינו בחינת (ישעיה נה, ג): "חסדי דוד הנאמנים" - "הנאמנים" דיקא, כי נתבטלו ה'מינות' וה'כפירות'.

יב.

(ח"ב ב, ב)

'שמוש-חכמים' - זה בחינת 'הלכות', שהם בחינת (ישעיה נה, ג): "חסדי דוד" - "שהלכה כמותו", כמו שאמרו רז"ל (סנהדרין צג: - על שמואל-א טז, יח): "וה' עמו" - "שהלכה כמותו".

לקוטי תפלות

פרשת ראה

מפתח התפלות

[ג] "בנים אתם לה' אלקיכם" - שנוצפה להיות במדרגת 'בנים', ולא במדרגת 'עבדים' (ח"ב ה).
 [ד] "עשיר תעשיר" - ענין 'מעשיר בספים' - שנוצפה לתן 'מעשיר' ממעותיננו, ולהנצל על-ידי-זוה מהשונאים (ח"א עז).

[ה] "פתח תפתח את ידך לו וכו', די מחסרו אשר יחסר לו. נתון תתן לו, ולא ירע לבבך בתתך לו" - שנוצפה להרבות במצות צדקה, ועל-ידי-זוה יפתח לנו כל הפתחים ושערים דקדשה (ח"ב ד).

[ו-ז-ח-ט-י] "ושמחת בחגך וגו'. והיית אך שמח. שלוש פעמים בשנה יראה כל זכורך את פני ה' אלקיך" - שנוצפה לשמח בחדוה רבה ועצומה בכל השלש רגלים (ח"א ל; ח"א קמ; ח"ב א; ח"ב ד; ח"ב ו).

[א] "וזבחת וכו' פאשר צויתך"; "לא תאכלו כל נבלה וכו', כי עם קדוש אתה" - עניני שחיטה - שנוצפה לשוחטים הגונים, ולהנצל משוחטים שאינם הגונים, ולהשמר ממאכלות-אסורות ונבלות וטרפות (ח"ב לז).

[ב] "למען ישוב ה' מחרון אפו, ונתן לך רחמים ורחמך והרבה, פאשר נשבע לאבותיך"; "כל המרחם על הבריות, מרחמין עליו מן-השמים" - שנוצפה לקבל קדשות שבת פראוי, ולקבל על-ידי-זוה 'אור-הדעת'; עד שנבוא על-ידי-זוה ל'מדת הרחמנות, ולרחם על כל הבריות, ולהנצל מפל מיני פעם ואכזריות הבא על-ידי 'חסרון-הדעת'. ועל-ידי-זוה נזפה, שהשם-יתברך ירחם עלינו מן-השמים (תפלות-ותחנונים ח"א יד).

וְתַעֲזֹר לְהַשׁוּחָטִים, שְׂיִכְוֶנוּ תָמִיד
 הֵיטֵב בְּבִרְכַת הַשְּׁחִיטָה, בְּאִפֶּן
 שְׂיִזְכּוּ לְהַעֲלוֹת הַנֶּפֶשׁ הַמְּלַבֵּשׁ בְּהַחִי,
 מִחֵי לְמַדְבַּר, עַד שְׂיַעֲלוּ כָּל הַנֶּפְשׁוֹת
 הָעֹשׂוֹקוֹת הַמְּגַלְגָּלִים בְּחַיּוֹת וְעוֹפּוֹת
 וּבַהֲמוֹת אֶל הַשְּׁכִינָה. וַיְהִי נַעֲשֶׂה יַחֲוֹד
 קוֹדֶשׁ אֶבְרִיךָ-הוּא וְשְׁכִינְתִּיהָ עַל-יָדָם.

וְנִזְכָּה שְׂיִהְיֶה נִמְשָׁךְ עַל-יְדֵי-זָה עָלֵינוּ,
 שְׁפַע טוֹבָה וּבִרְכָה וְרַחֲמִים
 וְחַיִּים וְשְׁלוֹם, וְנִזְכָּה לְפָרְנֶסָה טוֹבָה
 בְּכַבּוּד, בְּלִי שׁוֹם יִגִיעָה וְטִרְחָא וְטִרְדָּא
 כָּלֵל.

אֲבִינּוּ שְׁבַשְׁמִים, גּוֹמֵל לְחַיִּיבִים טוֹבוֹת,
 גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים, אֶתָּה יוֹדֵעַ
 שְׂאִין בָּנוּ כַּח לְשֹׁמֵר עֲצֻמְנוּ מִשׁוּחָטִים
 שְׂאִינָם הַגּוֹנִים הַמְּצוּיִים עֲכָשִׂיו הַרְבֵּה
 מְאֹד, וְאִין מִי שְׂיַעֲמַד בְּעַדְנוּ וַיִּשְׁתַּדֵּל
 בְּתַקּוֹן נַפְשׁוֹתֵינוּ, וַיִּצִיל אוֹתָנוּ מִפְּגָם
 הַשׁוּחָטִים שְׂאִינָם הַגּוֹנִים, הַגּוֹרְמִים מֵהַ
 שְׁגוֹרְמִים רַחֲמָנָא-לְצַלָּן.

רַבּוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, רַחֵם עָלֵינוּ לְמַעַן
 שְׁמָךְ, וְלְמַעַן שְׁכִינַת עֲזָךְ, וְלְמַעַן
 אֲבוֹתֵינוּ אֲבָרְהָם יִצְחָק וַיַּעֲקֹב, וְלְמַעַן כָּל
 הַצַּדִּיקִים אֲמִתִּיִּם. וְעֲזָרְנוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ
 וְהַצִּילָנוּ וּמְלִטָנוּ, מִשׁוּחָטִים רָעִים,
 מִשׁוּחָטִים שְׂאִינָם הַגּוֹנִים.

וְשְׁמְרָנוּ תָמִיד, שְׁלֵא יָבֹא לְתוֹךְ פִּינוּ
 שׁוֹם מְכַשׁוֹל נְבִלָה וְטִרְפָּה, כִּי
 אֶתָּה "כֹּל תּוֹכֵל וְלֹא יִבְצָר מִמֶּךָ מְזֻמָּה",
 וּבִידֶךָ הַפֵּל, וְאֶתָּה יְכוֹל לְשַׁמֵּר אוֹתָנוּ גַם
 עֲכָשִׂיו בְּדוֹרוֹת הַלָּלוּ, מִנְּבִלוֹת וְטִרְפּוֹת,
 וּמִשׁוּחָטִים שְׂאִינָם הַגּוֹנִים.

⊗ [א] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"א לז ⊗

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א לז, 'דרשו ה' ועזו')

"וְזָבַחְתָּ וְכו' בְּאִשֶּׁר צוִיתָךְ" (דְּבָרִים יב, כא)

"הֵן הַלְכוֹת שְׁחִיטָה שְׁנֵאֲמָרוּ לְמֹשֶׁה מִסִּינַי" (רש"י)

"לֹא תֹאכְלוּ כָּל נְבִלָה וְכו', כִּי עִם קְדוּשַׁת אֶתָּה"

(דְּבָרִים יד, כא)

- עֲנִינֵי שְׁחִיטָה -

שְׁנֵזְכָה לְשׁוּחָטִים הַגּוֹנִים, וְלִהְיוֹת מִשׁוּחָטִים שְׂאִינָם
 הַגּוֹנִים, וְלִהְיוֹת מִמְּאֹכְלוֹת-אֲסוּרוֹת וּנְבִלוֹת וְטִרְפוֹת

וְתִזְכְּנוּ שְׁתִּיהֶיָה אֲכִילְתָנוּ בְּקִדְשָׁה
 וּבְטַהֲרָה תָמִיד, וּבְפָרֵט כְּשֶׁאֲנוּ
 אוֹכְלִין דְּבַר מִן הַחֵי, תַעֲזָרְנוּ לְהַתְקַדֵּשׁ
 בְּיוֹתֵר בְּשַׁעַת אֲכִילְתָנוּ.

עַד שְׁנֵזְכָה לְהַעֲלוֹת הַנֶּפֶשׁ הַמְּלַבֵּשׁ בְּחֵי
 שְׂאֵנוּ אוֹכְלִים, לְהַעֲלוֹת הַנֶּפֶשׁ מִחֵי
 לְמַדְבַּר, עַל-יְדֵי הַבִּרְכָּה שְׂאֵנוּ מְבָרְכִין עַל
 אֲכִילְתָנוּ. וְנִזְכָּה לֹאמַר כָּל הַבִּרְכוֹת, בְּכוֹנָה
 גְּדוֹלָה וְעֲצוּמָה לְשִׁמְךָ הַגְּדוֹל בְּאֵמֶת.

וְתִשְׁמְרָנוּ וְתַצִּילָנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים
 מִמְּאֹכְלוֹת-אֲסוּרוֹת, וְלֹא
 יָבֹא לְתוֹךְ פִּינוּ שׁוֹם דְּבַר הָאֲסוּר לָנוּ, וְלֹא
 נִכְשַׁל לְעוֹלָם בְּנְבִלוֹת וְטִרְפוֹת, אֲפֹלוּ
 בְּשׁוּגָג וּבְאָנָס.

וְתַצִּיל אוֹתָנוּ בְּרַחֲמֶיךָ מִשׁוּחָטִים
 שְׂאִינָם הַגּוֹנִים. וְתַפְרִישׁ אוֹתָנוּ
 וְתַבְדִּיל אוֹתָנוּ, מִכָּל מִינֵי נְבִלוֹת וְטִרְפוֹת
 דְּאוֹרֵייתָא וְדַרְבְּנָן.

וְתִזְמִין לָנוּ בְּרַחֲמֶיךָ תָמִיד, שׁוּחָטִים
 הַגּוֹנִים וּכְשָׁרִים, וְתִהְיֶה עִמָּהֶם
 תָּמִיד, וְתִשְׁמַר אוֹתָם וְאוֹתָנוּ, שְׁלֵא יִכְשָׁלוּ
 עִמָּךְ יִשְׂרָאֵל עַל-יָדָם לְעוֹלָם בְּנְבִלוֹת
 וְטִרְפוֹת חֵסֵי-וְשְׁלוֹם.

חום וְחַמַּל עָלֵינוּ, לְמַעַנְךָ וְלֹא לְמַעַנְנוּ,
וְקִדְשָׁנוּ בְּקִדְשֶׁךָ, וְהַבְדִּילֵנוּ מִן
מְאֻכְלוֹת־אָסוּרוֹת, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב: "וְאַבְדִּיל
אֶתְכֶם מִן הָעַמִּים לְהִיּוֹת לִי".

וְנִזְכָּה לְקִים מְקָרָא שְׁפָתוֹב: "וְאַנְשֵׁי
קִדְשׁ תִּהְיוּן לִי, וּבִשָּׂר בְּשָׂדֵה
טָרְפָה לֹא תֹאכְלוּ, לְפָלֵב תִּשְׁלַכוּן אֹתוֹ".
וּכְתִיב: "וְהִתְקַדְשְׁתֶּם וְהִיִּיתֶם קְדוֹשִׁים, כִּי
קְדוֹשׁ אֲנִי". וַיְקִים מְקָרָא שְׁפָתוֹב: "טָרֶף
נָתַן לִירְאָיו, יִזְכֹּר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ".

וְתַעֲזוֹר לְהַשׁוּחָטִים, שִׁיקְדָּשׁוּ וַיִּטְהָרוּ
עֲצָמָן בְּאֵמֶת, עַד שִׁיְהִיָּה הַבֵּל
פִּיָּהֶם גַּם-כֵּן הַבֵּל שְׂאִין בּוֹ חֵטְא', בְּאֶפֶן
שִׁיּוּכְלוּ לְהַעֲלוֹת הַנִּפְשׁוֹת הַמְּגַלְגָּלוֹת
בְּהַחִי, לְהַעֲלוֹתָם לְשָׂרֵשׁ שְׁבַקְדָּשָׁה עַל-
יְדֵי הַבֵּל פִּיָּהֶם שֶׁל בְּרַכַּת הַשְּׁחִיטָה, כִּי
אֵתָהּ יוֹדֵעַ עֲצָם הֶרְחַמְנוֹת שִׁישׁ עַל נִפְשׁוֹת
הַמְּגַלְגָּלוֹת בְּבַעֲלֵי-חַיִּים.

חֹמֶסָה נָא בְּרַחֲמֶיךָ עָלֵיהֶם וְעָלֵינוּ,
וְעֲשֵׂה לְמַעַנְךָ וְעֲזָרְנוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ,
שְׁנִזְכָּה לְהַעֲלוֹת כָּל הַנִּפְשׁוֹת הַמְּגַלְגָּלוֹת,
לְשָׂרֵשׁן הָעֲלִיוֹן שְׁבַקְדָּשָׁה.

☪ [ב] תַּפְלוֹת-זִתְחַנוּגִים ח"א יד ☪
(על-פי לקוטי-מוז"ק ח"א קיט, 'יכולה היא שתרחם')
"לְמַעַן יִשׁוּב ה' מִחֲרוֹן אַפּוֹ, וְנָתַן לְךָ רַחֲמִים
וְרַחֲמֶךָ וְהִרְפָּה, כַּאֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאַבְתָּיךָ" (דְּבָרִים יג, יח)
"וְנָתַן לְךָ רַחֲמִים וְרַחֲמֶךָ וְהִרְפָּה" - כָּל הַמְּרַחֵם עַל הַבְּרִיּוֹת,
מְרַחֲמִין עָלָיו מִן-הַשָּׁמַיִם; וְכָל שְׂאִינוּ מְרַחֵם עַל הַבְּרִיּוֹת,
אֵין מְרַחֲמִין עָלָיו מִן-הַשָּׁמַיִם. (שְׁבַת קנא:)

שְׁנִזְכָּה לְחַבֵּל קִדְשֵׁי שַׁבַּת בְּרֹאיוּ, וְלִקְבֹּל עַל-יְדֵי-זֶה
'אוֹר-הַדְּעוּת'; עַד שְׁנִבּוֹא עַל-יְדֵי-זֶה לְמַדַּת
הֶרְחַמְנוֹת, וְלָרַחֵם עַל כָּל הַבְּרִיּוֹת, וְלַהֲנַצֵּל מִכָּל מִינֵי
כַּעֲס וְאַכְזָרִיוֹת הַבָּא עַל-יְדֵי 'חֲסִרוֹן-הַדְּעוּת'. וְעַל-
יְדֵי-זֶה נִזְכָּה, שִׁהְיֶים יִתְבָּרֵךְ יְרַחֵם עָלֵינוּ מִן-הַשָּׁמַיִם

"אֵתָהּ חוֹנֵן לְאָדָם דַּעַת וּמְלַמֵּד לְאַנוּשׁ
בִּינָה, חֲנִנּוּ מֵאֵתָךְ חֲכָמָה בִּינָה
וְדַעַת", וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּזְכְּנוּ לְדַבֵּק עֲצָמָנוּ
בְּמַדַּת הֶרְחַמְנוֹת, וְנִזְכָּה לָרַחֵם עַל כָּל
הַבְּרִיּוֹת.

וְתַצִּילֵנוּ מִכָּל מִינֵי כַּעֲס וְאַכְזָרִיוֹת הַבָּא
עַל-יְדֵי כְּסִילוֹת וְחֲסִרוֹן-
הַדְּעוּת, רַק נִזְכָּה לְהַתְּגַבֵּר וְלַהֲזַדְרִז עֲצָמָנוּ
בְּכָל-פַּעַם בְּיוֹתֵר בְּמַדַּת הֶרְחַמְנוֹת.

וְעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה, שְׁגַם אֵתָהּ תִּרְחַם
עָלֵינוּ מִן-הַשָּׁמַיִם, כְּמוֹ
שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָּה: "כָּל
הַמְּרַחֵם עַל הַבְּרִיּוֹת, מְרַחֲמִין עָלָיו מִן-
הַשָּׁמַיִם".

רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, אֵתָהּ יְדַעְתָּ כַּמָּה אָנוּ
צָרִיכִים יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים מִן-
הַשָּׁמַיִם כָּל אֶחָד כָּפִי בְּחִינָתוֹ, כִּי רַק אֵתָהּ
יְדַעְתָּ אֵת כָּל הַתְּלָאוֹת אֲשֶׁר עוֹבְרִין עָלֵינוּ
בְּכָל-פַּעַם בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, בְּכָל-לוֹת-
יִשְׂרָאֵל, וּבְפָרְטִיּוֹת מָה שֶׁעוֹבֵר עַל כָּל
אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, כִּי רַבָּם עֲנִיִּים וְחוֹלִים
וּמְדַכָּאִים בִּיסוּרִים גְּדוֹלִים.

אַבֵּל אֵתָהּ יְדַעְתָּ גְּדוֹל חֲלִישׁוֹת כַּחֲנוּ
וְחֲסִרוֹן דַּעַתְנוּ, עַד אֲשֶׁר עַל-יְדֵי-
זֶה אֵין לָנוּ כֹּחַ לְעוֹרֵר רַחֲמֶיךָ עָלֵינוּ
בְּשִׁלְמוֹת כְּרֹאיוּ, כִּי עַקֵּר הֶרְחַמִּים תְּלוּי
בְּדַעַת.

וְאַתָּה הוֹדַעְתָּ לָנוּ: כִּי 'שַׁבַּת-קֹדֶשׁ' הוּא
בְּחִינַת 'דַּעַת', כִּי בְּשַׁבַּת נִמְשָׁךְ
הַדַּעַת לְכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל.

עַל-כֵּן חוּס וְחַמַּל נָא עָלֵינוּ, וְזַכְּנוּ
לְקַבֵּל קֹדֶשֶׁת שַׁבַּת כְּרָאוּי, עַד
שְׁנֵזְכָּה עַל-יְדֵי-זֶה לְקַבֵּל 'אוֹר-הַדַּעַת', עַד
שְׁנִבְוֵא עַל-יְדֵי-זֶה לְמַדַּת הַרְחַמְנוּת,
וְנִזְכָּה לְרַחֵם עַל הַבְּרִיּוֹת, וְלַעֲשׂוֹת עִמָּהֶם
חֶסֶד כְּרָאוּי. וְתַצִּילֵנִי מִכָּל מִיַּי פֶּעַם
וְאִכְזָרִיּוֹת, וְתַמְתִּיק וְתַבְטִיל כָּל הַדֵּינִים
מֵעָלֵינוּ, וּמַעַל כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל.

וְתַרְחֵם עָלֵינוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַגְּדוֹלִים,
וַיִּקָּים בָּנוּ מִקְרָא שְׁפָתוֹב:
"לְמַעַן יָשׁוּב יְהוָה מִחֲרוֹן אַפּוֹ, וְנָתַן לָךְ
רַחֲמִים וְרַחֲמֶיךָ וְהִרְבָּךְ, כַּאֲשֶׁר נִשְׁבַּע
לְאַבְתָּיךָ", אָמֵן כֵּן יְהִי רָצוֹן.

וַיִּקָּים מִקְרָא שְׁפָתוֹב: "וְחַמַּלְתִּי
עָלֵיהֶם, כַּאֲשֶׁר יַחְמַל אִישׁ עַל
בְּנוֹ הָעוֹבֵד אוֹתוֹ. וְשַׁבְתֶּם וּרְאִיתֶם בֵּין צַדִּיק
לְרָשָׁע, בֵּין עוֹבֵד אֱלֹקִים לְאֲשֶׁר לֹא עֲבָדוּ.

וְתָבִיא לָנוּ אֶת מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ בְּמַהֲרָה
בְּיָמֵינוּ, וַיֵּאִיר בָּנוּ אוֹר חֲכָמָתוֹ
הַקְּדוֹשָׁה, עַד אֲשֶׁר נִזְכָּה לְדַעַת אֶת
דְּרָכֶיךָ, לְהַשִּׁיג הַשָּׁגַת "צַדִּיק וְטוֹב לוֹ,
צַדִּיק וְרַע לוֹ, רָשָׁע וְטוֹב לוֹ, רָשָׁע וְרַע
לוֹ". וְנִדַּע וְנִבְיֵן וְנִשְׁיֵג אַרְחוֹת מְשַׁפְּטֶיךָ
הַקְּדוֹשִׁים, "כִּי צַדִּיק אַתָּה יְהוָה וַיֵּשֶׁר
מְשַׁפְּטֶיךָ".

☪ [ד] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"א עז ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א רכא, 'על-ידי
שְׁנוֹתֵינִי מַעֲשֶׂה, נִצּוֹל מִשׁוֹנָאִים)
"עֲשׂוֹר תַּעֲשׂוֹר" (דְּבָרִים יד, כב)
- עֲנִין 'מַעֲשׂוֹר כְּסָפִים' -
שְׁנֵזְכָּה לְתֵן 'מַעֲשׂוֹר' מִמַּעוֹתֵינוּ -
וּלְהַנְצִיל עַל-יְדֵי-זֶה מִהַשׁוֹנָאִים

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, זַכְּנֵי בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים,
וְעֲזָרְנִי וְהוֹשִׁיעֵנִי, וְתֵן לִי לֵב
טוֹב, שְׁאֵזְכָּה לְהִרְבוֹת בְּצַדִּיקָה. וְתַזְכְּנֵי
לְתֵן 'מַעֲשׂוֹר' מִמַּעוֹתֵי, וּמִכָּל מַה שֶׁתַּחֲנִּינִי
בְּרַחֲמֶיךָ. וְתַזְמִין לִי עֲנִיִּים הַגּוֹנִים לְזִכּוֹת
בָּהֶם.

וְעַל-יְדֵי-זֶה תַצִּילֵנִי מִשׁוֹנָאִי וּמִרוֹדְפֵי,
כִּי "דִּרְכְּךָ לְבַקֵּשׁ אֶת
הַנֶּרְדָּף, אִפְלוּ צַדִּיק רוֹדֵף אֶת הָרָשָׁע".

☪ [ג] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"ב ה ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב ה, 'תקעו אמונה'
"בָּנִים אַתֶּם לֵה' אֱלֹקֵיכֶם" (דְּבָרִים יד, א)
שְׁנֵזְכָּה לְהִיּוֹת בְּמַדְרַגַת 'בָּנִים', וְלֹא בְּמַדְרַגַת 'עֲבָדִים'

וְתַזְכְּנוּ וְתַעֲזְרוּנוּ אוֹתָנוּ וְאֶת כָּל עַמְּךָ
יִשְׂרָאֵל, שְׁנֵזְכָּה לְהִיּוֹת בְּמַדְרַגַת
'בָּנִים' אֶצְלָךְ, וְלֹא בְּמַדְרַגַת 'עֲבָדִים', כְּמוֹ
שְׁפָתוֹב: "בָּנִים אַתֶּם לִיהוָה אֱלֹהֵיכֶם".

עַד אֲשֶׁר תִּתֵּן לָנוּ רְשׁוֹת לְחַפֵּשׁ בְּגַגְזָא
דְּמִלְכָּא, כְּכֵן הַמַּחֲפֵשׁ בְּגַגְזֵי אָבִיו,
וְתַחְמַל עָלֵינוּ, "כַּאֲשֶׁר יַחְמַל אִישׁ עַל בְּנוֹ
הָעוֹבֵד אוֹתוֹ". וְנִזְכָּה לָשׁוּב וּלְרְאוֹת
וְלְהַשִּׁיג "בֵּין צַדִּיק לְרָשָׁע, בֵּין עוֹבֵד
אֱלֹהִים לְאֲשֶׁר לֹא עֲבָדוּ".

☪ [ה] לקוטי תפלות ח"ב ד ☪

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"ב ד,
'ואת הערבים צויתי לכלפלי')
 (דברים טו, ח-י"א)

"פתח תפתח את ידך לו וכו', די מחסרו אשר
 יחסר לו. נתון נתן לו, ולא ירע לבבך בתתך לו"
 (דברים טו, ח-י"א)

שנופה להרבות במצות צדקה' - ועל-ידי-זה
 יפתח לנו כל הפתחים ושערים דקדשה

רבנו של עולם, מלא רחמים, זפני
 ברחמיך הרבים לתן צדקה הרבה
 תמיד, בכל יום ובכל עת ובכל שעה.

ותתן לי כח וגבורה לכוף את יצרי ואת
 לבי הקשה, לשבר האכזריות
 שבלבבי להפכו לרחמנות, להתנדב לתן
 צדקה הרבה בפזור גדול יותר מטבעי
 ורצוני, בלי שום הקפדה כלל, כמו
 שכתוב: "פזר נתן לאביונים, צדקתו
 עמדת לעד, קרנו תרום בכבוד".

ואזכה לתן צדקה בשתי ידי, בשמחה
 גדולה ובלב טוב, "ולא ירע
 לבבי בתתי לו". ותהיה ידי פתוחה תמיד,
 לתן לעני "די מחסורו אשר יחסר לו".
 ואזכה לקיים מקרא שכתוב: "פתח תפתח
 את ידך לו, והעבט תעביטנו, די מחסרו
 אשר יחסר לו".

ותזמין לנו עניים הגונים לזכות בהם,
 ותשמרנו ותצילנו מעניים
 שאינם מהגנים.

אנא יהוה, עזרני להתחיל לתן צדקה
 הרבה באמת פרצונך הטוב, ובזכות
 מצות צדקה, תעזרני ותפתח לי ותרחיב
 לי, כל הפתחים והשערים דקדשה.

חום ויחמל, ורחם עלי למען שמך,
 והיה בעזרי והושיעני, ויחזק את
 לבבי, שאזכה לתן תמיד 'מעשר', מפל
 מה שתחנני ברחמיך הרבים.

ותפשט ידך הגדולה עלי, ותזמין לי
 פרנסתי מאתך, ותספיק לי כל
 צרכי, וכל צרכי ביתי, בהרחבה גדולה,
 קדם שאצטרך להם, מתחת ידך הרחבה
 והמלאה. וקיים בנו מקרא שכתוב:
 "והריקותי לכם ברכה עד בלי די".
 ואזכה להיות שמח בחלקי תמיד,
 ולהסתפק במה שתחנני. ולא אהיה נבהל
 להזן חסוֹשֶׁלום.

ובצל כנפיק תסתירני, ותגן עלי בצל
 ידך הגדולה, ותכסה עלי
 ותצילני מפל שונאי ורודפי בגשמיות
 ורוחניות. וקיים בנו מקרא שכתוב:
 "ואשים דברי כפיה, ובצל ידי פסיתיך,
 לנטע שמים וליסד ארץ, ולאמר לציון
 עמי אתה".

ותשים שלום בעולם. וקיים מקרא
 שכתוב: "אמת מארץ תצמח,
 וצדק משמים נשקף. חסד ואמת נפגשו,
 צדק ושלום נשקו". ונאמר: "בצדקה
 תפונני, רחמי מעשק פי לא תיראי,
 וממחפה פי לא תקרב אליך".

עזרני פי עליך נשענתי. "קרבה אל
 נפשי גאלה, למען אויבי פדני".
 "יהיו לרצון אמרי פי, והגיון לבי לפניך,
 יהוה צורי וגואלי".

כי אתה ידעת את לבבי רבנו של
עולם, כמה קשה לי להתחיל שום
התחלה בעבודת-השם באמת, וכל ענין
עבודה ועבודה שאני רוצה להתחיל,
קשה וכבד עלי מאוד מאד, עד אשר
"כשל פח הסבל".

ובמה וכמה חבלי לדה, וכמה וכמה
גניחות, וצעקות, ושועות,
וזעקות, וצוחות, בכמה מיני קולות של
'אח ואבוי', וכמה וכמה אנחות מעמקא
דלבא, וכמה וכמה פפילות והטיות אנו
צריכין, קדם שאנו זוכין להתחיל איזה
התחלה באיזה עבודה.

ומגדל הכבודות העצום, עדין לא
התחלתי לעבדה באמת, "כמו
הרה תקריב ללדת תחיל תזעק בחבליה,
כן היינו מפניך יהוה. הרינו חלנו כמו
ילדנו רוח".

ובכר עברו עלי ימים ושנים הרבה,
משנותי הקצובים במספר תחת
ידך, ועדין לא התחלתי התחלה גמורה
בעבודתך באמת, "עבר קציר פלה קיץ"
ואני לא נושעתי.

אבל עדין אני מקוה ומצפה ומחכה
ומיחל בכל עת ובכל שעה
לישועתך האמתית, כי כל עוד נשמתני בי,
אני מקוה לישועה שלמה באמת.

על-כן אזעק ואשוע, חמל על עני
כמוני, דל וחלוש, כואב וגוע.
"כילדה אפעה, הושיעה המלך, פי קצר
המצע מהשתרע".

רבנו של עולם, אמץ וחזק רפיון ידי,
חזק ידים רפות וברכים כושלות
תאמץ. זפני ברחמיך הרבים, שאתחיל
מעתה באמת התחלה גמורה, שאתחיל
מעתה לכנס בעבודתך מיום אל יום,
ולהוסיף בכל יום ויום קדשה וטהרה
וחכמה ובינה ודעת אמתי, וכל יום ויום
יאיר ביותר בתוספות אור קדשה מרבה
מיום שלפניו.

ותעזרני להתחיל לתן צדקה הרבה
בכל עת לעניים הגונים, כי
התחלת הצדקה קשה וכבדה עלי מאד
ביותר, ואין אני יודע איך לזכות לצדקה
כראוי, לגדל רבוי המניעות בלי שעור
שיש לי על-זה, כי רחק ממני צדקה.

אנא יהוה, קרב מרחק כמוני, חוס על
רחוק מרחמנות כמוני, הושיעה
נא לרחוק מישועה כמוני, רפא נא
לחולה ונדפה כמוני בגשמיות ורוחניות.

אשר אין רופא בעולם לרפאת חולה
כזה, כי אם אתה לבד, ברחמיך
הרבים, ברחמיך הגדולים, בחסדיך
העצומים, בחסדיך הנוראים.

כי אתה "כל תוכל ולא יבצר ממך
מזמה". ובכל דור ודור אתה
"עושה גדולות עד אין חקר, נסים
ונפלאות עד אין מספר".

ולך נאה להראות גדלך וגבורותיך
הגדולה ורחמיך הרבים אשר אתה
עוזר ללא כח, ומרחם על מי שאינו ראוי
לרחם מכל הצדדים, וחונן את מי שאינו

ראוי לחנינה בשום אופן, כמו שכתוב, "וחנותי את אשר אחן ורחמתי את אשר ארחם".

מלא רחמים, רחם עלי ופתח לי כל הפתחים והשערים של הקדושה, ועזרני לכנס בהם באמת חיש קל מהרה.

וזבני להרבות בצדקה תמיד, עושה צדקות עם כל בשר ורוח, עשה עמי צדקה, וזבני לקיים מצות צדקה בשלמות בפזור גדול, פרצונך הטוב באמת. ותרחיב לי כל הפתחים של הקדושה. "פתחו לי שערי צדק אבוא בם אוֹדָה יְהוָה. זֶה הַשַּׁעַר לַיהוָה צְדִיקִים יְבוֹאוּ בוֹ. פִּתְחוּ שַׁעֲרִים וַיָּבֵא גוֹי צְדִיק שׁוֹמֵר אֲמוּנִים".

פתח לנו שער בעת נעילת שער, בזכות הצדיקים האמתיים אשר אין שום שער סגור בפניהם לעולם.

"שאו שערים ראשיכם, והנשאו פתחי עולם, ויבא מלך הכבוד. מי זה מלך הכבוד, יהוה עזוז וגבור, יהוה גבור מלחמה. שאו שערים ראשיכם ושאו פתחי עולם, ויבא מלך הכבוד. מי הוא זה מלך הכבוד, יהוה צבאות הוא מלך הכבוד סלה".

ובבן תזפנו בזכות הצדקה הקדושה, ובזכות הצדיקים האמתיים הזקנים שבקדושה, שנזכה להכניע ולשבר ולעקר ולבטל שרש יניקת מצח-הנחש שהוא שרש חכמת-הטבע. עד שנזכה לעקר ולכלות ולשבר ולבטל חכמת-הטבע והאפיקורסית מן העולם.

ותעזרנו להוציא יניקתם וחייתם מהם, על-ידי כח הצדקה דקדושה של כלליות עמך ישראל הפשרים.

אנא יהוה, רחמן מלא רחמים, זפנו להרבות בצדקה באמת בקדושה גדולה, עד שנזכה לתקן זאת בשלמות, להכניע ולשבר ולבטל "מלך זקן וכסיל".

זבני וקדשני בקדושתך העליונה בכל עת ועת, ולהוסיף קדושה וטהרה בכל יום ויום, עד שאזכה להיות נמנה בכלל הזקנים דקדושה.

מלא רחמים על כל החפצים להתקרב אליך, שמרני והצילני מפגם הזקנים המאריכי ימים שאין בהם שלמות.

קרבני להצדיקים אמתיים הזקנים דקדושה, פי כבר התחלת לקרבני אליך, ואין נאה לך לעזבני.

זבני מעתה להתקדש ולהטהר בקדושתך באמת, עד שאהיה ראוי להיות נמנה באמת בין הזקנים דקדושה, "ואל תבישני משברי", ואל תחפירני מתקונתי.

וזבנו להרבות בצדקה תמיד, עד שנזכה בזכות הצדקה, להמשיך חסד גדול עלינו ויקים מקרא שכתוב: "עולם חסד יבנה", ותקים העולם בחסדך לבד, בלי אתערותא דלתתא כלל, ולא נצטרך לעשות שום עסק, ולא שום מלאכה ומשא-ומתן בשביל פרנסה.

וּבְשֵׁם שְׁבָרַתְךָ עוֹלָמְךָ בְּחֶסֶדְךָ הַטּוֹב לְבַד, בְּלִי אֶתְעָרוֹתֶיךָ וְדִלְתֵיךָ כָּלֵל, בֵּין תִּשְׁפִיעַ עָלֵינוּ חֶסֶדְךָ, וְתִתֵּן לָנוּ כָּל פְּרִנְסוֹתֵינוּ וְכָל צָרְכֵינוּ מֵאִתְּךָ לְבַד, בְּלִי עֲשִׂיתָנוּ כָּלֵל.

לְמַעַן נִזְכֶּה לְהִיּוֹת פְּנוּיִים מִכָּל עֶסֶק, וְלַעֲסֹק רַק בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה וּמִצְוֹת וּמַעֲשִׂים-טוֹבִים, וְלֹא נִיגַע לְרִיק וְלֹא נִלְד לְבָהֳלָה.

מֵלֵא רַחֲמִים, זוֹרֵעַ צְדָקוֹת, מְצַמִּיחַ יְשׁוּעוֹת, בּוֹרֵא רְפוּאוֹת, עֹשֶׂה עִמָּנוּ צְדָקָה לְמַעַן שְׂמֶךָ, וּמֵלֵא כָּל מִשְׁאֲלוֹתֵינוּ לְטוֹבָה בְּרַחֲמִים.

וְהַתְעוֹרְרוֹת נִפְלָא, כְּרָאוּי לְאִישׁ יִשְׂרָאֵלִי לְהַתְפַּלֵּל וּלְהַתְנַהֵג בְּיוֹם-טוֹב קִדְשׁ.

וּתְנַזְכְּנוּ וְתַעֲזְרֵנוּ, לַעֲשׂוֹת מִצְוֹת הַרְבֵּה בְּכָל הַשָּׁנָה, בְּקִדְשָׁה גְדוּלָּה וּבְשִׂמְחָה רַבָּה, וְנִזְכֶּה שְׂיִתְקַבֵּץ שִׂמְחַת כָּל הַמִּצְוֹת שֶׁל כָּל הַשָּׁנָה, לְתוֹךְ הַלֵּב הַקְּדוּשׁ, שֶׁהֵם הַשְּׁלֹשׁ רִגְלִים, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכֶּה לְשִׂמְחַת יוֹם-טוֹב בְּאַמַּת כְּרִצוֹנְךָ הַטּוֹב, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "וְשִׂמְחַת בְּחֶגְךָ".

וְנִזְכֶּה לְשִׂמְחָה מְאֹד מְאֹד בְּחִדּוּהַ רַבָּה וְעֲצוּמָה בְּכָל הַשְּׁלֹשׁ רִגְלִים, "נִגְלִילָה וְנִשְׂמַחָה בְּךָ", אֲשֶׁר בְּחִרְתָּ בָנוּ מִכָּל הָעַמִּים וְרוּמַמְתָּנוּ מִכָּל הַלְּשׁוֹנוֹת, עַד שֶׁנִּזְכֶּה לַעֲלוֹת לְרְאוֹת וּלְרְאוֹת בְּאוֹר פְּנֵי יְהוָה.

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, אֲתָה יָדַעְתָּ כִּמָּה אָנִי רַחוּק מִקְּדֻשַׁת וְשִׂמְחַת יוֹם-טוֹב הַקְּדוּשׁ, חוּס וְחַמַּל עָלַי בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים, וְזַכְּנֵי בְּחֶסֶדְךָ הָעֲצוּמִים, שֶׁאֲזַכֶּה לְקַבֵּל הַיָּמִים-טוֹבִים בְּקִדְשָׁה גְדוּלָּה וּבְשִׂמְחָה רַבָּה.

עַד שֶׁאֲזַכֶּה עַל-יְדֵי קִדְשַׁת וְשִׂמְחַת יוֹם-טוֹב, לְהַעֲלוֹת אֶת הַמַּלְכוּת דְּקִדְשָׁה מִבֵּין הָאֲרָבַע מַלְכוּתוֹת, וּלְהַעֲלוֹתָהּ לְאוֹר פְּנֵי יְהוָה, וַיִּקְיֵם מִקְרָא שֶׁכָּתוּב: "צִדְקָה לְפָנָיו יְהִלֵּךְ, וַיִּשֶׂם לְדָרֶךְ פְּעָמָיו", וְנֶאֱמַר: "אֵךְ צִדְיָקִים יוֹדוּ לְשִׁמְךָ, יִשְׁבּוּ יִשְׂרָאֵל אֶת פְּנִיךָ".

וּתְנַזְכְּנֵי לְהַמְשִׁיךְ עָלַי קִדְשַׁת וְשִׂמְחַת יוֹם-טוֹב תָּמִיד, בְּכָל הַשָּׁנָה כְּלָה, וְאֲזַכֶּה לְשִׂמְחָה דְּקִדְשָׁה תָּמִיד, עַד שֶׁאֲזַכֶּה לְהַשְׁגֵּת אֱלֹהוּתְךָ, וַיְדַעַת

❁ [ו] ❁ לְקוּטֵי-תְפִלוֹת ח"א ל ❁
 (על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א ל, 'מישרא דספינא')
 "וְשִׂמְחַת בְּחֶגְךָ וְגו'". וְהִיֵּית אֵךְ שִׂמַח. שְׁלוֹשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה יִרְאֶה כָּל זְכוּרָךְ אֶת פְּנֵי ה' אֱלֹקֶיךָ" (דְּבָרִים טז, יד-טו-טז)
 שֶׁנִּזְכֶּה לְשִׂמְחָה בְּחִדּוּהַ רַבָּה וְעֲצוּמָה בְּכָל הַשְּׁלֹשׁ רִגְלִים

וְתִרְחַם עָלֵינוּ בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים וּבְחֶסֶדְךָ הַגְּדוּלִים, וְתוֹשִׁיעֵנוּ, שֶׁנִּזְכֶּה לְקַבֵּל אֶת כָּל הַשְּׁלֹשָׁה רִגְלִים הַקְּדוּשִׁים, שֶׁהֵם פֶּסַח שְׁבוּעוֹת סְכוּת, בְּקִדְשָׁה גְדוּלָּה, וּבְחִדּוּהַ רַבָּה וְעֲצוּמָה מְאֹד.

וְנִזְכֶּה לְכַבֵּד אֶת כָּל הָרִגְלִים וְהַיָּמִים-טוֹבִים, בְּכָל מִיַּנִּי כְבוֹד וְעֹז וּפְאָר, בְּמֵאֲכָל וּמִשְׁתֶּה, וּכְסוֹת נְקִיָּה, וּבְשִׁבְיָתָה מִן הַמְּלָאכָה, וּבְלֵב טוֹב וּבְשִׂמְחָה גְדוּלָּה, וּבְתְפִלָּה בְּכוּנָה עֲצוּמָה

רוֹמְמוֹתֶיךָ, וּתְשׁוּקַת אַמוּנָתְךָ, בְּאַמֶּת וּבְלֵב
שָׁלֵם, בְּשִׂמְחָה וּבְטוֹב לֵבָב, בְּקִדְשָׁה
וּבְטָהֳרָה גְדוֹלָה.

רַחֵם עָלֵינוּ בְּרַחֲמֶיךָ, וּשְׁלַח לָנוּ הַגּוֹאֵל
צֶדֶק בְּמַהֲרָה בְיָמֵינוּ, וַיְקַיֵּם מִקְרָא
שְׁכָתוֹב: "כִּימִי צִאתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם
אֲרָאֵנוּ נִפְלְאוֹת". וְזַפְנֵי מַהֲרָה לְעֹלוֹת
וְלִרְאוֹת וְלִהְיוֹת לְפָנֶיךָ בְּבֵית בְּחִירָתְךָ
בְּשָׁלֵשׁ פַּעַמִּים רְגָלֵינוּ.

"שִׁבְעֵנוּ מִטוֹבְךָ, וְשִׂמַּח נַפְשֵׁנוּ
בִישׁוּעָתְךָ, וְטַהַר לִבְנוּ לְעַבְדְּךָ
בְּאַמֶּת, וְהִנְחִילֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּשִׂמְחָה
וּבְשִׂשׁוֹן מוֹעֲדֵי קִדְשֶׁךָ, וַיִּשְׂמְחוּ בְךָ
יִשְׂרָאֵל מִקִּדְשֵׁי שְׁמֶךָ". "יְהִיו לְרִצּוֹן
אִמְרֵי-פִי וְהַגִּיזוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ, יְהוָה צוּרֵי
וְגוֹאֲלֵי", אָמֵן וְאָמֵן.

☪ [ח] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"ב א ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב א, 'תקעו ממשלה')

"וְשִׂמְחַת בְּחֻגְךָ וְגו'". וְהֵייתָ אִתָּהּ שְׂמֵחַ. שְׁלוֹשׁ
פַּעַמִּים בְּשָׁנָה יֵרָאֶה כָּל זְכוּרְךָ אֶת פָּנֵי ה' אֱלֹקֶיךָ"
(דְּבָרִים טז, יד-טו-טז)

שְׁנֹזְפָה לְשִׂמְחַת בְּחֻדוֹה רַבָּה וְעֲצוּמָה בְּכָל הַשָּׁלֵשׁ רְגָלִים

מְלֶךְ רַחֲמָן רַחֵם עָלֵינוּ, טוֹב וּמְטִיב
הַדְּרֹשׁ לָנוּ, שׁוֹבָה עָלֵינוּ בְּהַמּוֹן
רַחֲמֶיךָ, בְּגִלְלֵ אָבוֹת שֶׁעָשׂוּ רְצוּנְךָ. זַפְנֵנוּ
וְחַנּוּנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, שְׁנֹזְפָה כְּלָנוּ לְקַבֵּל
כָּל הַשָּׁלֵשׁ רְגָלִים בְּשִׂמְחָה וּבְחֻדוֹה רַבָּה
וְעֲצוּמָה עַד אֵין-סוּף, וְתַזְכְּנוּ לְשִׂמְחַת
יוֹם-טוֹב בְּאַמֶּת כְּרִצּוֹנְךָ הַטוֹב.

חֹם וְחַמֵּל עָלֵינוּ, כִּי אֵין אָנוּ יוֹדְעִים
שׁוֹם דְּרֹךְ אֵיךְ לְזַכּוֹת לְשִׂמְחַת יוֹם-
טוֹב, כִּי אִם בְּכַחַךְ הַגְּדוֹל לְבַד. קִדְשֵׁנוּ
בְּמִצּוֹתֶיךָ, וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתְךָ, שִׁבְעֵנוּ
מִטוֹבְךָ, וְשִׂמְחָנוּ בִישׁוּעָתְךָ, וְטַהַר לִבְנוּ
לְעַבְדְּךָ בְּאַמֶּת, וְהִנְחִילֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
בְּשִׂמְחָה וּבְשִׂשׁוֹן מוֹעֲדֵי קִדְשֶׁךָ.

☪ [ז] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"א קמ ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א רלה,

'דע שמי שהולך ונחלק ונופל')

"וְשִׂמְחַת בְּחֻגְךָ וְגו'". וְהֵייתָ אִתָּהּ שְׂמֵחַ. שְׁלוֹשׁ
פַּעַמִּים בְּשָׁנָה יֵרָאֶה כָּל זְכוּרְךָ אֶת פָּנֵי ה' אֱלֹקֶיךָ"
(דְּבָרִים טז, יד-טו-טז)

שְׁנֹזְפָה לְשִׂמְחַת בְּחֻדוֹה רַבָּה וְעֲצוּמָה בְּכָל הַשָּׁלֵשׁ רְגָלִים

"תִּמְךָ אֲשֵׁרִי בְּמַעְגְלוֹתֶיךָ בַּל נְמוּטוּ
פַּעַמִּי". רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, שְׁמַרְנֵי
וְהַצִּילֵנוּ, שְׁלֵא אֶפְגַּם לְעוֹלָם בְּשִׂמְחַת
יוֹם-טוֹב קִדְשׁ.

זַפְנֵי לְשִׂמְחַת בְּשִׂמְחָה וְחֻדוֹה גְדוֹלָה בְּכָל
רְגַל וְרְגַל "מוֹעֲדֵי יְהוָה מִקְרָאֵי
קִדְשׁ", וְאַזְכָּה לְקַיֵּם מִצְוֹת "וְשִׂמְחַת
בְּחֻגְךָ" בְּשִׂלְמוֹת, בְּכָל פְּרֻטְיָהּ וּדְקִדּוּקֶיהָ,
וְתִרְי"ג מִצְוֹת הַתְּלוּוִיִּים בָּהּ.

חֻזְקֵנוּ וְאַמְצָנֵנוּ בְּדַרְכֶיךָ הַנִּפְלְאִים, בְּאֶפֶן
שְׂאֲזָכָה תְּמִיד לְשִׂמְחַת הַרְגָלִים
וְהַמוֹעֲדִים בְּשִׂלְמוֹת, "הָאִירָה פָּנֶיךָ עַל
עַבְדְּךָ, הוֹשִׁיעֵנִי בְּחֶסֶדְךָ", שְׂאֲזָכָה בְּכָל
רְגַל וְרְגַל, לְשִׂמְחָה וְלִגִּיל בְּכָל כַּחֲסִי,
וְלִהְרַגִּישׁ שִׂמְחַת יוֹם-טוֹב בְּלִבִּי.

☪ [ט] לקוטי-תפלות ח"ב ד ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב ד,
זאת הערבים צויתי לכללך)

"וּשְׂמַחַת בְּחֶגְךָ וְגו'. וְהִיִּית אַךְ שְׂמִיחַ. שְׁלוֹשׁ
פְּעָמִים בְּשָׁנָה יֵרָאֶה כָּל זְכוּרְךָ אֶת פְּנֵי ה' אֱלֹהֶיךָ"
(דברים טז, יד-טו-טז)

שְׁנֵי זָמָן לְשִׂמְחַת בְּחֶדְוָה רַבָּה וְעֵצוּמָה בְּכָל הַשָּׁלֹשׁ רְגָלִים

וְתִמְשִׁיךְ עָלֵינוּ שְׂמִיחַת יוֹם-טוֹב קִדְשׁ
תְּמִיד, וְנִזְכָּה לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה
תְּמִיד, וְלִעֲבֹדְךָ בְּאַמֶּת בִּירְאָה וּבְאַהֲבָה
וּבְשִׂמְחָה וְחֶדְוָה, וַיִּקְיָם בָּנוּ מְהֵרָה מִקְרָא
שְׁכֵתוֹב: "בְּשִׂמְךָ יִגִּילוּן כָּל הַיּוֹם,
וּבְצִדְקָתְךָ יְרוּמוּ. כִּי תִפְאֶרֶת עֲזָמוּ אֶתְּךָ,
וּבְרִצוֹנְךָ תָרוּם קִרְנֵנוּ. כִּי לִיהוָה מִגִּנְנוּ,
וְלִקְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל מִלְּפָנוּ".

☪ [י] לקוטי-תפלות ח"ב ו ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב ו, 'על-ידי זעה טובה')

"וּשְׂמַחַת בְּחֶגְךָ וְגו'. וְהִיִּית אַךְ שְׂמִיחַ. שְׁלוֹשׁ
פְּעָמִים בְּשָׁנָה יֵרָאֶה כָּל זְכוּרְךָ אֶת פְּנֵי ה' אֱלֹהֶיךָ"
(דברים טז, יד-טו-טז)

שְׁנֵי זָמָן לְשִׂמְחַת בְּחֶדְוָה רַבָּה וְעֵצוּמָה בְּכָל הַשָּׁלֹשׁ רְגָלִים

וְנִזְכָּה שְׂיִהְיָה נִמְשָׁךְ עָלֵינוּ תְּמִיד
הַשְּׂמִיחָה שֶׁל יוֹם-טוֹב, עַל-יְדֵי
זְעָה טוֹבָה דְקִדְשָׁה, שְׁנֵי זָמָן לְהִכְנִיֵס כָּל
כַּחוֹתֵנוּ בְּשִׁעֵת עֲשִׂית כָּל מִצְוָה וּמִצְוָה
וְכָל דָּבָר שֶׁהוּא רְצוֹנְךָ, עַד שְׁנֵי זָמָן לְהִזְיַע
זְעָה טוֹבָה.

וְעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה תְּמִיד לְשִׂמְחָה שֶׁל
יוֹם-טוֹב, לְגִיל וְלְשִׂמְחָה
בְּךָ תְּמִיד בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, עַל אֲשֶׁר זָפִיתָנוּ
בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, וּבְחֶרֶת בָּנוּ מִכָּל הָעַמִּים,
וְרוּמְתָנוּ מִכָּל הַלְּשׁוֹנוֹת, וְקִדְשָׁתָנוּ
בְּמִצְוֹתֶיךָ, וְקִרְבָּתָנוּ מִלְּפָנוּ לְעִבּוֹדְתְךָ,
וְשִׂמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ עָלֵינוּ קִרְאָת.

בְּאֵתִי לְפָנֶיךָ מָלֵא רַחֲמִים, שְׂתַחֲחוּס
וְתַחֲמַל וְתִרְחַם עָלֵינוּ בְּכָל-עֵת,
וְתַעֲזָרְנוּ לְשִׂמְחָה אֶת נַפְשָׁנוּ בְּכָל מִינֵי עֲצוֹת
וְדַרְכִים, בְּאִפְּן שְׁנֵי זָמָן לְהִרְחִיק הָעֲצָבוֹת
מֵאֵתָנוּ בְּכָל-עֵת, וְלִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה תְּמִיד,
עַד שְׁנֵי זָמָן שְׂיִהְיָה נִמְשָׁךְ עָלֵינוּ בְּכָל יוֹם
וַיּוֹם, הַשְּׂמִיחָה שֶׁל יוֹם-טוֹב קִדְשׁ.

וְנִזְכָּה לְהִתְבּוֹנֵן וְלִהְיוֹת אִמִּין בְּמַעֲשֵׂי יְהוָה
וּנְפִלְאוֹתָיו, אֲשֶׁר הוּא עוֹשֶׂה
עִמָּנוּ בְּכָל יוֹם נְפִלְאוֹת וְנִסִּים גְּדוֹלִים
וְנוֹרָאִים, לְחִזְקָנוּ וּלְאַחֲזָנוּ וּלְאַמְצָנוּ לְבַל
נִמוּט לְעוֹלָם חִס-וְשָׁלוֹם.

כִּי אֲשֶׁר כָּבֵר גְּלִית דַּעֲתָנוּ לְרֵאוֹת מַעַט
מִרְחוֹק חֶסְדֶיךָ וּנְפִלְאוֹתֶיךָ
וְטוֹבוֹתֶיךָ שְׂאֵתָה עוֹשֶׂה עִמָּנוּ בְּכָל יוֹם
וּבְכָל-עֵת וּבְכָל שָׁעָה, כְּמוֹ שְׂכֵתוֹב:
"מֵאֵת יְהוָה הִיִּתָה זֹאת, הִיא נְפִלְאֹת
בְּעֵינֵינוּ. זֶה הַיּוֹם עָשָׂה יְהוָה, נְגִילָה
וּנְשִׂמְחָה בּו".

מבאר בהתורה הנ"ל (ה"א רד): "שצריך כל אחד לקשר את עצמו,
להנקדה השיך ללבו בעת הזאת" וכו'.

כי הנקדה מאירה כפי העת והיום, ועקר הנקדה הוא התורה.
ועל-כן צריכין לקרות ולגמר הסדרא בכל שבוע.
עד שיגמרו כל התורה בכל השנה, וכן לעולם.

**כי הסדרא שבכל שבוע, מנהגת כל השבוע.
כי כל ימות השבוע, מקבלין חיות מהנקדה
שמאירה בהם, על-ידי קריאת אותו הסדרא.**

**כי כפי הנקדה שצריכין לקבל באותו השבוע –
כן היא הסדרא שהולכת באותו השבוע.
וכן מתנהג כל ימות השנה, וכן לעולם.**

נמצא: שכל ימות השנה, מקבלין חיות מהתורה, שהיא כלל הנקדה. וכל
שבוע ושבוע מקבלת מסדר מיוחד, וכן כל יום ויום מפרשה מיוחדת.
כי 'שבעה פרשיות' שבכל סדר, הם בנגד 'שבעת ימי השבוע'. שבכל יום
יום צריכין לקבל הנקדה מפרשה מיוחדת, וכן בכל שבוע מסדר מיוחד.
וכן בכל שנה מ'כלל התורה', שהוא 'כלל הנקדה', 'כלל השנה'.

(לקוטי הלכות, נשיאת כפים ה, כז)

*

דקדק רבנו ז"ל וכתב שם בהתורה הזאת (ה"א רד): "שעקר התקון, על-ידי שמקשר
את לבו, להנקדה השיך ללבו בעת הזאת", עין-שם.

זוה בחינת ה'סדרים של התורה', שקורין בכל שבוע ושבוע סדר אחר
בתורה; וגם הסדר נחלק ל'שבע פרשיות', בנגד 'שבעת ימי השבוע'.
הכל, כדי לקבל בכל שבוע ובכל יום, אור הנקדה השיך ללבו בעת ההיא דיקא, כנ"ל.

(לקוטי הלכות, מלמדים ד, ו"ז)